

Veto

ALGEMENE STUDENTEN RAAD

Weekblad. Jaargang 12, '85-'86.
Nr. 24, dd. 17 april 1986.
ISSN: 0773-5162

Verantw. Uitg.: Filip Huyzentruyt
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel. 016/22.44.38

Kringnieuws

Nieuws uit de meest diverse kringen: Architectuur, Kriminologie, Medica, Psychologie, Rechten, VTK, ... Amaai zeg, daar regren we dorst van en dus togen we naar de fakbar van L&W. Zie pagina 4 en 5.

Kultuur

We kijken ook nog even terug op Pasolini en diens sado-masochistische film *Salò*. Maar we besteden ook aandacht aan de theaterproductie *Russische Openbaring*. Pagina 6.

Internationaal

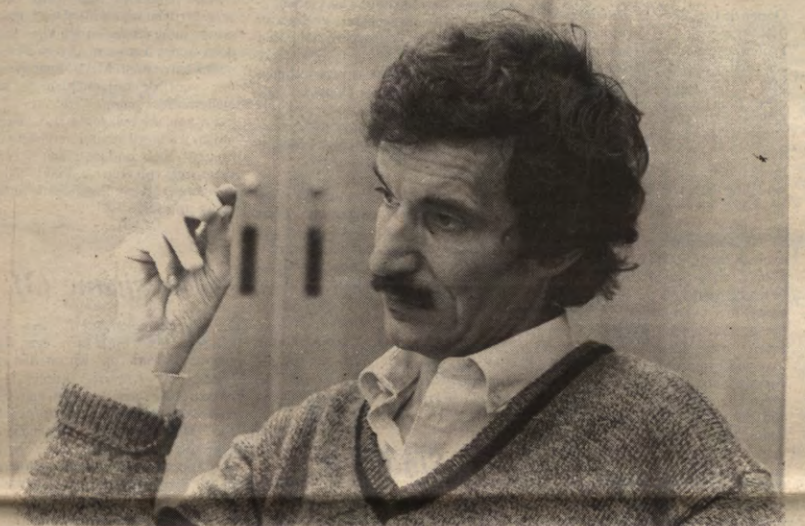
Wat was de rol van de Filippijnse media in de recente gebeurtenissen aldaar? Een verslag van een onthullend debat, op pagina 7.

Ze zijn er

Een jaar hebben we moeten wachten vooraleer er nog eens volmachtenbesluiten waren. Terwijl wij druk aan het studeren waren in de Paasvakantie heeft de regering dan ook niet stilgezeten. Twee van die rasechte besparingsmaatregelen in de aloude hakbijstijl kwamen er uit de bus voor de universiteitsstudenten. We analyseren de blokkering van de sociale toelagen in deze Veto en plaatsen hem ook in een wat bredere context. Voor een analyse van de verhoging van de inschrijvingsgelden zult u tot volgende week moeten wachten. Zie pagina 3.

De lezers schreven...

De hemel moge ons bijstaan! De lezersbrieven overspoelen ons... Zelfs een minister schreef graag eens in Veto. Om er zeker van te zijn dat zijn artikel erin kwam, stuurde hij het als 'recht op antwoord' op. Zie onderaan deze pagina en pagina 2.

HUMO eindelijk volwassen? Met vijftig jaar zou dat wel moeten. Veto sprak met Guy Mortier, p. 9 (foto Veto)

KUL en apartheid

Al jarenlang pogen de Leuvense studenten de academische overheid ertoe te bewegen hun houding ten aanzien van officiële contacten met Zuid-Afrika te herzien. In 1975 was er al de actie tegen de benoeming van Spijs, kulturele attaché van de Zuidafrikaanse ambassade, tot gastdocent Zuidafrikaanse taal- en letterkunde. In 1983 waren er acties van de studenten pedagogie tegen de stage van professor Bondesio, lid van de *Broederbond*, aan de afdeling Didaktiek en Psychopedagogiek. Begin van dit academiejaar hield het *Komitee Boykot Apartheid* een petitie-actie (met 4000 handtekeningen als resultaat). En in december was er een *Dag tegen Apartheid*.

Op Akademische Raad diende Kringraad een korte nota in om tot een publiek standpunt te komen. Door "tijdsgebrek" werd de bespreking van deze nota een eerste keer uitgesteld.

Daarop diende Kringraad een tweede nota in. Deze bevatte twee eisen: een boycot van contacten met officiële Zuidafrikaanse onderwijsinstellingen. En het aangaan van de dialoog met de tegenstanders van Apartheid. Opnieuw was er "tijdsgebrek". Maar er werd een commissie in het leven geroepen die zich moest bezinnen over "het innemen van publieke standpunten door de universiteit". Die commissie — later *Kommissie Deruyttere* genoemd — oordeelde dat "een motie in principe niet uitgesloten wordt" maar, "ten aanzien van de Apartheid in Zuid-Afrika bestaat hiertoe hic et nunc geen wenselijkheid". Daarmee wás de kous af voor de meeste leden van de Akade-

mische Raad. De studentenvertegenwoordigers pleitten dan nog voor een *hoorzitting*. Zij schoven de naam naar voren van onder andere *Srnangaliso Mkatshwa*, sekretaris-generaal van de Zuidafrikaanse katholieke bisschoppenkonferentie. Maar ook dit voorstel werd uiteindelijk niet aanvaard (Zie Veto 18, 19 februari 1986).

Alhoewel dus herhaaldelijk afgescheept, besloot Kringraad de zaak niet te laten rusten. Daarom werd contact opgenomen met personen die tegenover de Akademische Raad een zekere autoriteit bezitten, en een geprofileerde visie over het Apartheidsregime en de houding van de KU Leuven daar tegenover hebben.

Deze week dan ook een interview met Paul Van den Bergh, bisschop van Antwerpen, lid van de inrichtende overheid van de KU Leuven. Bisschop Van den Bergh bracht, samen met Jean-Baptiste Musty, hulpbisschop van Namen en Luc de Hovre, hulpbisschop van Mechelen-Brussel, onlangs een bezoek aan Zuid-Afrika. Zij deden dat op uitnodiging van monseigneur D.E. Hurley, voorzitter van de Zuidafrikaanse bisschoppenkonferentie (die doorging van 22 tot 29 januari). Veel aandacht hebben dit bezoek en de standpunten van de Belgische bisschoppen niet gekregen — ook niet in de "katholieke" pers. Veto vult de leemte, in de hoop dat — als de Akademische Overheid met de herhaalde pleidooien van de "onderdgeschikten" géén rekening houdt — zij dat met de mening van haar eigen "bazen" wel zal doen.

RK, BP, ED

Recht op antwoord van

"Dat bovendien zijn argumentatie voor zijn beleidsintenties gebaseerd is op aantoonbare leugens..." Deze zinsnede en de mij toegeschreven manipulatie noopten mij volgend recht op antwoord te sturen aan Veto met betrekking tot het artikel van Marc Sys (Veto van 13 maart 1986, blz. 1).

1. "Als je niet 1981 maar bijvoorbeeld 1980 als basis neemt". "Het basisjaar dat Coens vooropstelt, nl. 1981 is ietwat ongelukkig gekozen."

Tijdens het onderhoud van 14 januari 1986 met studenten van diverse universiteiten, heb ik elk der vertegenwoordigers een overzicht — op papier — bezorgd van de evolutie van de sociale toelagen aan de Vlaamse universiteiten en dit sinds 1970. Dus niet sinds 1981. Toen heb ik gesteld dat sinds mijn aantreden als Minister van Onderwijs (1981) de globale toelagen voor alle Vlaamse universiteiten met 55% gestegen zijn. Op basis van deze tabel kon ik evengoed stellen dat de sociale toelagen voor de KUL sinds 1970 met 518% gestegen zijn. Marc Sys neemt de KUL toelage in 1980 als referentie om zijn stelling op te bouwen. Dit is in zijn hypothese duidelijk het meest gunstige jaar. Zoals blijkt uit onderstaande tabel is — voor de KUL — 1980 het enige jaar waarin een zeer beperkte daling wordt genoteerd. Trouwens in 1980 kenden slechts de KUL en de RUG een beperkte daling terwijl er voor alle instellingen samen een stijging was.

Om compleet te zijn voor de KUL graag volgende vergelijking: de toelage 1985, uitgedrukt in % ten opzichte van:

1970	518,5%
1971	425,5%
1972	373,3%
1973	352,2%
1974	307,0%
1975	253,3%
1976	222,7%

1977	192,0%
1978	167,5%
1979	152,2%
1980	145,5%
1981	151,0%
1982	140,1%
1983	120,8%
1984	111,6%

2. "Sociale subsidies worden toegerekend per student."

De auteur die de indruk wil geven hard te hebben gestudeerd op het dossier heeft nagelaten de wet van 3 augustus 1960 — zoals gewijzigd — na te zien. Deze wet regelt m.n. de toekenning van de sociale voordelen delen aan de universiteiten en gelijkgestelde inrichtingen. Overeenkomstig deze wet worden de sociale toelagen niet berekend per individuele ingeschreven student maar forfaitair per instelling en dit met een verhoging per volledige tranche van 1000 studenten (50 in gelijkgestelde inrichtingen). Het bedrag van de jaarlijkse toelagen werd tot op heden aangepast aan het indexcijfer. Er is geen wettelijke basis om de toelagen per student te berekenen.

Men zou evengoed een berekening kunnen uitdenken die rekening houdt met het belastingsinkomen van de inwoners van een universiteitsstad, met het aantal studentenverblijven en hun oppervlakte, met de verhouding beursstudenten/niet-beursstudenten.

De gehele boodschap en mijn veroordeling door de auteur berust aldus op het verkeerde uitgangspunt m.n. de berekening van de sociale toelagen per student.

In een ander artikel in dezelfde editie van Veto heeft Sys het over de kostprijs van de buitenlandse studenten. Hij deelt de kostprijs van de studenten in in vaste en variabele

kosten. Dezelfde redenering aanhoudend kan hier gesteld dat de kosten voor de sociale sector uit vaste en variabele kosten bestaan. Vandaar dat het stelsel waarbij de sociale toelagen bestaande uit een forfait per instelling en een bedrag per schijf precies kaderen in deze visie van vaste en variabele kosten.

Daar Marc Sys verwijst naar de eerste lessen economie ben ik zo vrij een ander economisch principe in herinnering te brengen: de marginale kostprijs. Ik neem aan dat de Veto-redacteur dit principe kent en weet toe te passen op de kostprijs van de sociale sector.

3. "Voor 1980 hield de evolutie van de sociale toelagen per student gelijke tred met de index. Dit is niet meer het geval sinds 1980."

Over "per student" had ik het reeds. Nu over de kronkels die Sys leiden tot een valse tabel.

1) Volgens de tabel van Marc Sys telde de KUL in 1980 17.888 subsidieerbare studenten.

De wet op de sociale toelagen (03.08.1960) toegepast zou dit aan sociale toelagen voor de KUL opleveren:

a) voor de eerste 5.000 studenten 15.000.000

b) van 5.001 tot 17.888 12 volledige schijven van 1.000 studenten aan 3 miljoen per schijf. 36.000.000

totaal 51.000.000

Op basis van de index gehanteerd in 1980 (index 240) wordt dit 51.000.000 x 2,4 = 122.400.000 fr.

2) Evenwel ontving de KUL volgens de tabel van M. Sys in 1980 144.300.000 fr. of bijna 22.000.000 meer.

Waar zit de fout? Of is het een geraffineerde methode om de lezer een rad voor de ogen te draaien.

3) Het Ministerie van Onderwijs betaalde nochtans en inderdaad in 1980

Daniël Coens

welgeteld 144,3 miljoen frank Sociale toelagen aan de KUL. Hoe kan dit? Wel eenvoudige. In 1980 waren er niet 17.888 studenten aan de KUL die meegeteld werden voor de sociale toelagen, maar exact 20.355. Toepassing van de wet van 03.08.1960 geeft dan:

- a) voor de eerste 5000 studenten 15.000.000
- b) van 5001 tot 20.355 15 volledige schijven van

	toelage	verrekenende studenten	per student	index (1981=100)
1980	144.000.000 (100)	20.355	7.012,4 (100)	92,43 (100)
1981	139.050.000 (96,5)	18.101	7.681,8 (109,5)	99,48 (107,6)
1982	150.150.000 (104,2)	18.651	8.033,9 (114,5)	108,16 (117,01)
1983	173.850.000 (120,7)	19.308	9.004,0 (128,4)	116,45 (125,98)
1984	186.908.600 (129,7)	19.889	9.534,6 (135,9)	123,84 (133,98)
1985	210.000.000 (145,8)	20.008	10.495,8 (149,6)	129,87 (140,51)
1986	210.000.000 (145,8)	20.156	10.418,7 (148,5)	131,17 (maart) (141,91)

1000 studenten aan 5 miljoen per schijf 45.000.000
TOTAAL 60.000.000
INDEX 240 144.000.000

Het hanteren van het studentenaantal (17.888) van Mark Sys zou slechts 36.000.000 miljoen toelage opleveren, of geïndexeerd 21.900.000 frank minder dan het in 1980 uitbetaalde bedrag.

4) De correcte tabel er dan voor de KUL uit als in tabel 1.

lezersbrieven

Roken in Alma

Het is voor mij een goede zaak dat er aan de KUL een heleboel plaatsen zijn waar men niet mag roken, o.a. alle auditoria, labo's, de rookvrije ruimtes in de Alma's, enz... Als astma- en allergieërder kan ik dit ten zeerste op prijs stellen, naast ook evidente redenen van brandveiligheid en dies meer.

Het probleem begint echter wanneer mensen nalaten zich aan deze "spelregels" te houden. Ik spreek liever over spelregels, want ik hou niet zo erg van autoritair opgelegde verbodsbepalingen. Daarom verkies ik het, alle rokers langs deze weg op te roepen hun ongezonde en associële activiteit te laten op plaatsen waar het afgesproken is dit niet te doen, of anderszels afspreken openlijk in vraag te stellen.

Hier stelt zich echter nog een ander probleem van "autoriteit": als mensen in de Alma beginnen te roken in de rookvrije zone, dan kan ik hen vriendelijk doch beslist terechtwijzen, maar als je in een zaal college zit te volgen en de prof steekt een "rookertje" op, wat dan?

Ook een aantal culturele, politieke... verenigingen zijn in hetzelfde bedje ziek, want als zij in KUL-zalen allerhande activiteiten organiseren, wijzen zij al evenmin het publiek, de panelleden, e.a. op hun plichten.

Ik hoop dat dit briefje mensen wat meer aandachtig kan maken op deze problematiek, en dat autoritaire ingrepen van bovenaf overbodig mogen blijken. Immers, we zijn toch groot en verstandig genoeg om zelf te weten wat we moeten laten uit respect voor onze medemensen?

Louis De Meuter

$E=M^2C$ (1)

Naar aanleiding van "Innovering binnen wina", wensen wij kort te reageren. Het is zeker niet onze bedoeling Dirk Ramekiers als auteur aan te vallen, hoewel hij niet steeds even goed geïnformeerd is.

Bijvoorbeeld bestaat slechts 1/3 van $E=M^2C$ uit mensen die nu ook actief zijn binnen het huidige winapraesidium. Men kan dus moeilijk zeggen dat de huidige praesidiumploeg zich in het nauw gedreven voelt. De verwijten die Cavenco de huidige praesidium-

ploeg maakt, hebben met de grond van de zaken niets te maken.

Er zou van "stagnatie" in de huidige winawerking zeker geen sprake zijn, indien personen die nu veel vage beloften doen, dit jaar reeds hun "flinke dosis sociaal engagement" hadden willen tonen. Men kan immers bezwaarlijk zeggen dat men "op de goede weg" is met een ThierTD (organisatie 2de kan-1ste lies wina, en niet Cavenco), spandoeken en een lasershow. "Stagnatie" kan men echter niet toeschrijven aan een gebrek aan nieuwe initiatieven (Louvain-la-Neuve, winaweek, industriedag, winawedden, fiets rally georganiseerd door wina, en niet door Cavenco zoals op sommige affiches veranderd werd). Men kan dit wel toeschrijven aan vooreerst weinig interesse van de wina en vervolgens (wat misschien de oorzaak is van het eerste) aan een te grote afstand tussen praesidium en studenten.

Daarvoor biedt $E=M^2C$ een alternatief op de huidige winawerking: door de beslissingen in samspraak met de jaarafgevaardigden per werkingssterrein te nemen, rekenen wij erop dat de winawerking nauwer zal aansluiten bij de verwachtingen van de doorsnee-winees. Door deze uitbouw via de jaarpraesidia wordt de werking verruimd en bovendien continuïteit verzekerd voor volgende jaren.

Trouwens, ook na het bewuste artikel zitten wij nog steeds met de vraag wat de concrete voorstellen zijn van Cavenco om de winawerking volgend jaar te laten "floreren"...

Koen Meerschaert

$E=M^2C$ (2)

In Veto 23 werd de stand van zaken rond de winaverkiezingen geschetst. $E=M^2C$ heeft duidelijk gekozen voor een verregaande democratisering. Alle vergaderingen werden opengesteld voor iedere geïnteresseerde. Cavenco begon zijn campagne in geheime vergaderingen. Zij komen vooral naar voren met "studentikozeiteit", wat daar ook mee bedoeld kan worden. Over een echt programma werd nog niets gezegd.

Het getuigt van heel wat inspiratie dat Cavenco er ook aan dacht cursussen uit te geven voor de studenten binnen wina. Dit gebeurde echter bewust buiten de "officiële" cursus-oordeel dat, in essentie, de toelage berekend wordt op het aantal subsidiëerbare studenten. Er is evenwel een vertragsmechanisme ingebouwd, die de subsidies slechts doen stijgen als je een volgende schijf van 1000 studenten bereikt hebt. Dit geeft een schoksgewijze verhoging, maar over meerdere jaren bekeken loopt die toch gelijk aan een verhoging indien het systeem toelagen per student zou uitkeren. Het levert natuurlijk wel besparingen op voor de nationale overheid. Doordat zoveel verschillende instellingen betaald worden, zullen de verschillende schoksgewijze verhogingen elkaar compenseren voor de nationale overheid en krijgt ze een mooie stijgende functie van het aantal studenten. Ons inziens blijkt de optie om de sociale toelage per student over meerdere jaren te vergelijken dan ook zinvol.

Het onderscheid dat u maakt tussen vaste en variabele kosten heeft geen enkele invloed op de sociale toelagen voor de grote instellingen zoals de KUL. Zowel voor de eerste 5000 studenten als voor de bijkomende krijgt men 3 miljoen per 1000 studenten. Dit is wat men zou kunnen noemen "een perfect voorbeeld van een rad voor de ogen doen draaien". De eerste 5000 studenten is gewoon een minimum toelage voor kleine instellingen en meer moet men er niet achter zoeken of achter verborgen.

De tweede optie is de meest netelige: het juiste aantal subsidiëerbare studenten. Zowel de cijfers van u als van ons zijn juist. Het hangt er enkel van af met welk doel je de cijfers wil gebruiken. Uit cijfers geven een beeld

dienst om. De bedoeling was duidelijk: om grootscheepse propaganda te voeren is er geld nodig; en cursussen brengen veel geld binnen. Een eenvoudige berekening toont aan dat hierdoor wina voor ongeveer 10.000 frank werd benadeeld. Is het wel eerlijk cursussen met de naam "Wina" erop te verkopen als ze wina helemaal niet ten goede komen?

We kunnen in elk geval stellen dat de opkomst van een tweede ploeg binnen wina niet slecht is voor de werking van volgend jaar: omwille van de concurrentie moeten beide ploegen op hun tenen gaan staan. Maar de toestand, waarmee wina te maken heeft klinkt bekend in de oren. Veel kringen moeten werken met een onderzetter praesidium, onder zware kritiek van passievelingen die zelf de toestand zouden kunnen helpen verbeteren. Verwijzen we hierbij naar de Aids-zaak in Pol & Soc waarbij de inhoudelijke krachtig naar voor komende Aids-ploeg glansrijk overwon. Wat wordt het voor wina?

Jan Maertens

Protea

Onder de titel "Protea genueanceerd?" (dat vraagt niet is overbodig want Protea is genueanceerd) schrijft Daniels een verslag over de voordracht van Pol Marck. Na zijn onnauwkeurigheden over China toont D. nu zijn onwetendheid over Zuid-Afrika (Z.A.).

Ten eerste spreekt hij minachtend over "de tuig der zwarten" of de thuilanders. De kritiek op de grondverdeling bevat enerzijds grond van waarheid, maar anderzijds is ze sterk overdreven. In werkelijkheid komt de 13,6% van de oppervlakte van Z.A. overeen met 150.000 km² of een gebied 5 maal zo groot als België met een feitelijke bevolking die de Belgische in aantal niet overschrijdt. De bewering dat de thuilanders westoestijnen zijn is zonder meer fout. Behalve Bophuthatswana liggen de thuilanders in de vochtiger streken van Z.A. De graanproductie bedraagt er ongeveer 400.000 ton per jaar. In Bophuthatswana zelf is men erin geslaagd de maaisproductie — het basisvoedsel — zo op te drijven dat men in eigen bevoorrading kan voorzien. Verder maakt B. het zo goed dankzij de mijnen: naast kolen wordt er chroom, leesteen, vanadium, graniet en platina gewonnen.

Een tweede misvatting betreft de betrekkingen tussen Mozambique en Z.A. Bij de onafhankelijkheids eride M. een economie die sterk op Z.A. georiënteerd was. Volgens Daniels zijn

de Mozambicaanse gastarbeiders en het feit dat Z.A. deze mensen niet naar hun land wil terugzenden deel van een verdeel-en-heers politiek van Pretoria. In feite is de trekarbeid één van de voornaamste bronnen van deviezen-inkomsten voor Mozambique en onontbeerlijk voor haar negatieve handelsbalans. Overeenkomstig de Mozambicaanse Konventie liet Frelimo zich trouwens wons in de koloniale periode 60% van de bruto-loonsom van de mijnwerkers rechtstreeks uitbetalen in goudstaven. Na een dieptepunt in de relaties: M. beschuldigt Z.A. ervan Renamo (bestrijdt de Marxistisch-leninistische éénpartijstaat) te steunen terwijl het van zijn kant het ANC hielp voor sabotage-daden in Z.A., kwam na intense diplomatie het Nkomati niet-aanvals-pact tussen beide landen tot stand. In plaats van een verdeel-en-heers politiek te voeren heeft Zuid-Afrika gepoogd als bemiddelaar op te treden tussen Frelimo en Renamo wat geresulteerde heeft in het akkoord van Pretoria. De voornaamste vraag is evenwel of zowel Frelimo als Renamo hun muitende troepen nog onder controle hebben en of een gedicende wapenstilstand gehoor kan vinden.

Verder zou men er beter aan doen, in plaats van het oproepen voor een boycot van Z.A., investeringen aan te moedigen. Buitenlandse investeringen stimuleren over het algemeen het hervormingsproces, denk aan de Sullivan-principes in de Amerikaanse bedrijven en een gelijkaardige gedragscode in Europese bedrijven.

Tenslotte wil ik erop wijzen dat Protea het AKZA en het Boycot-Apartheidscomité uitgedaagd heeft een debat aan te gaan voor het Leuvense studentenpubliek. Vreemd genoeg heeft geen van beide verenigingen gedurfd op de uitnodiging in te gaan. Toch de moeite waard om te vermelden, niet?

Caroline Leib

nvdr: wij nemen akte van het feit dat briefschrijver (bekend als lid van Protea) de kritiek van MLB op een Veto-artikel over China onderschrijft.

Sinologie

Omdat er binnen onze kring tal van bezwaren waren betreffende het artikel over de programmavernieuwing in sinologie (Rudy Lanssens in Veto 20, 27 febr. '86) en men alles van twee zijden moet bekijken, wil ik ook onze mening te kennen geven. Het zou stom zijn als men door een te eenzijdige kritiek het publiek tegen ons zou opruien. Hoe weet Rudy Lanssens en hoe kan hij als buitenstaander weten welke noden er onder onze studenten bestaan?

Ik zal maar eerst eens onze vernieuwingen verantwoorden, zeker? Voor de andere L&W-ers (Germanisten, Romanisten, enz.) is het bijna vanzelfsprekend dat het grootste deel in het onderwys terecht komt. Maar, zie je ons al chinese geven aan humaniora-studentjes? We kunnen de BRT wel vragen of zij net als Teleac een cursus chinese zouden uitzenden, maar daarmee kunnen nog geen 5 sinologen tewerk gesteld worden. Onze enige uitweg is de economische en politieke richting. Nu staat het vast dat we met het oude programma goed genoeg zijn om als kluzenaars ergens in een hutje op de heide over het confucianisme te mediteren. Willen we echt een kans hebben op de arbeidsmarkt, dan zijn deze vernieuwingen "brood"-nodig.

Dit wil niet zeggen dat men van ons goed geprogrammeerde robotjes moet maken die alleen maar van vertaalwerk en economie kaas getegen hebben. We krijgen nog genoeg cultuurvakken zoals geschiedenis en literatuur van onze studiegebieden, *za zelfs* filozofie en geschiedenis moderne tijd vallen niet weg. U bent zelfs "vergeten" te vermelden dat de oude richting naast de nieuwe richting blijft bestaan. Wij distantieren ons dus helemaal niet van de L&W traditie, maar verrijken het in zekere zin. Deze "klassieke optie" zoals dat genoemd wordt, komt grotendeels overeen met de oude richting. Algemene Taalkunde, dat u ook al helemaal in het nirvana waande, wordt nu een keuzevak. Verder blijft de aandacht hier vooral gespitst op literatuur en kunst.

Zo, dat was "the other voice". Mag ik vragen om als je nog eens kritiek levert alle informatie te geven en niet datgene te geven wat jou de ogen

uitsteekt. Laat a.u.b. het lezerspubliek de kans om hun eigen oordeel te vormen.

Hilde Orye

Vetisjisme (2)

Het Universitaire Gele Kruis v.z.w. wil hare mening geven over het Studentenblad Veto. Sinds 1968 dat het UGK in Leuven is, hebben wij hier veel medegemaakt.

Wat aangaat Veto, wij willen en eisen dat die naam behouden blijft. Wij stellen heel onze organisatie te dienst van de enige en ware ASR en aan haar bagelers willen wij zeggen, we hebt U in al die jaren gedaan voor de verbetering van het lot van de studenten aan deze Universiteit, laffe aanvallen op mensen die de moed hadden om langs Veto de rechten van de studenten te verdedigen, niet uit winstbejag maar uit diepe bekommernis voor de studenten en hun soms zeer moeilijke problemen. De afschuvelijke nood en miserie in de wereld heeft jullie bagelers koud gelaten. O ja, fullen en zuipen en de rest daar zullen wij maar over zwijgen.

Beste vrienden van Veto, weest verzekerd dat wij honderd ten honderd achter jullie staan, en wij alles zullen doen opdat Veto zou blijven bestaan onder hare naam. Met al onze sympathie voor de vrijgestelden en hare medewerkers vooruit Veto.

En aan uw bagelers wil ik zeggen, indien u iets wil veranderen begin dan u zelf. Kijk rondom u naar de Nood van zovele volkeren rondom U en help er iets aan te doen. Verander de wereld, begin bij uzelf.

Charles Rens

Vetisjisme (3)

De "goede elementen" van Veto hebben, lijkt mij, toch een flater begaan: zwart op wit stellen dat "gezien de Leuvense context, de redactionele benaderingen van Faze en Veto de enige twee zijn die mogelijk zijn" klinkt sommigen misschien erg gewichtig in de oren maar is erg goedkoopst mogelijke chantage-argument. Stem tegen de naam Veto én volgend jaar is er enkel Faze...

Waar toch duidelijk een grote groep van de verzoeken de inhoud van Veto bijna volledig prijst, is een dergelijk argumentje niet op zijn plaats.

In de discussie gaat het om de naam.

Een dik jaar geleden argumenteerde de Veto-redacteurs aldus: "Veto wil zorgen voor een sensibilisering van studenten voor de realisatie van een fundamenteel democratisch beleid aan de universiteit. Vandaar ook de kombattieve titel "Veto", wat zoveel betekent als "vijand, verzetten ons ertegen dat er over onze hoofden heen beslissingen worden genomen die ons aangaan." (Veto, jrg. 11, nr. 19).

De huidige studentenbeweging is toch veeleer een "meewerken, meebeslissen" groep dan een revoltante oppositie. De naam van het studentenblad moet dit ook kunnen uitdrukken. Tegelijk wordt dan bij de start van de nieuwe studentenkoepel, het studentenblad onder een ander vizier verder gezet.

De toekomstige redactie kan daarom toch evenwel kwalitatieve en inhoudelijke eisen stellen aan de mogelijke externe stukken. En het zou hun eergevoel én bekwaamheid (die niemand in vraag stelt!) schaden dat zij zelf niet de laatste jaargang onder de naam Veto kunnen verbeteren.

Als Veto een studentenblad wil zijn, moet zij de evoluties van de studentenbeweging die zij mee ondersteunt, volgen. Het lijkt mij dat de naam Veto daar niet in past.

Als ik echter de ondervragen in het ekstra nummer bekijkt, lijkt het mij dat Veto niet enkel een studentenblad wil zijn, maar ook een "gevestigd" blad, naast de andere persorganen in Vlaanderen. Het is verkeerdt dat in se te willen nastreven.

Karel Van der Haegen

N.v.d.r.: Alle argumenten die in deze brief worden aangehaald, zijn reeds vroeger weerlegd. Maar ten behoeve van de positieve wetenschappers: 'Veto is geen variabele waarvan we de wijziging door een eenvoudige deklaratie aan het systeem kunnen duidelijk maken.' Een snekklus in elementaire semiologie zou hier veel discussies overbodig maken.

Bezuinigen is geen neutrale operatie

Na eind vorig jaar aangekondigd te zijn in het regeerakkoord, heeft de regering nu eindelijk toch de knoop doorgehakt en ons, universiteitsstudenten, bedacht met enkele maatregelen. Eindelijk, na onze vele acties, zouden we mogen zeggen. Aan de ene kant is er een indexering van de inschrijvingsgelden, aan de andere kant is er een blokkering van de indexering van de sociale toelagen. In het onderstaande artikel gaan we dieper in op de verlaging van de sociale toelagen. Deze maatregelen staan echter niet los van elkaar. Dit willen we hier bekijken.

Zoals geweten wil de regering in 1986 en in 1987 een 200 miljard besparen op haar nationale begroting, zonder hiervoor nieuwe belastingen te moeten heffen. Hierbij zegt ze de zwakkeren in de samenleving niet te zullen treffen. 'Inleveren met een menselijk gelaat', heet dat in verkiezingsgesprekken.

Deze operatie gaat gepaard met een ganse publiciteitsinspanning. Door konstant te verwijzen naar de slechte situatie van de bedrijven, de te hoge loonkost, de enorme openbare schuld, de bevolking — de Staat die boven haar stand leeft... slaagt men er in de bevolking murw te maken en zo del al genomen maatregelen zonder veel protest te doen aanvaarden. Hierbij gaan sommige groepen soms heel ver: werklozen worden als profiteurs afgeschilderd, arbeiders zijn niet flexibel genoeg, gastarbeiders nemen het werk van onze mensen af... Dit alles fabricerde een heel klimaat waarbij het evident is dat de gewone man moet inleveren. Eerst om de bedrijven gezond te maken en de werkloosheid op te lossen. Nu om de staatsfinancien wat te verlichten.

Verdeling

Natuurlijk, verminderen van het begrotingstekort is op zich niet slecht, zelfs aan te bevelen. Maar het is alleen wie dit moet betalen en in welk beleid dit kadert.

De betalenden zijn tot nu toe voornamelijk de loontrekkende en diegenen die een uitkering genoten geweest. Enkele cijfers kunnen dit verduidelijken: rekening houdend met de afhoudingen voor patronaat en staat bedraagt het netto-koopkrachtoverlies van '81 tot '85 voor loontrekkenden 10 tot 15% (IRES-onder-

zoekinstuut UCL, *Revenus et pouvoir d'achat 1981-1985*); inkomens uit vermogen daarentegen zijn netto met 36% gestegen van '81 tot '85, dit dank zij enerzijds de netto-stijging van de bruto-inkomens (na belasting, voor afschrijving) van de ondernemingen met 36% en anderzijds de hoge interestvoeten (bron: *Rapport nationale Bank 1985*); de inleveringen van werklozen en andere uitkeringsgerechtigden zijn voldoende bekend.

Beleid

Het doorlichten van het beleid dat achter al de maatregelen van de regering steekt, is veel moeilijker dan zien wie de crisis betaalt. Toch blijkt er een overdreven aandacht voor alles wat als directe steun kan gelden voor het bedrijfsleven, de economie, voor het utilitaire. Dit in tegenstelling tot het sociale leven, het welzijn van de bevolking.

Nemen we als voorbeeld het beleid inzake universitair onderwijs. De laatste tijd staan de toezpraken en commentaren bol van een betere aansluiting van het onderwijs bij het bedrijfsleven. Het onderwijs zou mensen moeten vormen die niet alleen wat technische vaardigheden betreft, maar ook wat bepaalde persoonlijkheidsvaardigheden betreft, beter moeten voldoen aan de vraag van de bedrijfs-wereld. Door de uitbouw van een derde cyclus aan de universiteiten wordt op die vraag naar gespecialiseerde arbeidskrachten ingegaan. Ook de open universiteit wordt gebruikt als bijscholingskursus voor de bedrijven. Niet alleen de bedrijven, maar ook bepaalde elitaire groepen hebben hun zeg in het onderwijsbeleid.

De invoering van een numerus clausus in geneeskunde betekent niets anders dan een veiligstellen van de hoge status die dokters tot nu toe hebben. De zogenaamde kumulatiewet voor universiteitsprofessoren die vorig jaar van kracht werd, hield genoeg achterpoortjes open opdat de kumulati zouden voortduren.

Voor de oplossing van de jeugdwerkloosheid spreekt men de laatste tijd zeer sterk over een betere vorming als op oplossing. Weer zou het onderwijs hier onvoldoende aangepaste mensen afleveren. Men gaat daarom allerlei statuten uitwerken die leren combineren met werken in de bedrijfs-wereld en dienstensektor. Wat natuurlijk goede arbeidskrachten oplevert zonder dat er echter structureel iets gewijzigd is aan de werkloosheids-toestand van de betrokken mensen.

Want eens hun kontrakt afgelopen, worden ze vervangen door een andere goedkope arbeidskracht.

Dit alles terwijl andere belangrijke punten inzake universitair onderwijs zoals de democratisering (nu is er een groot deel van de bevolking die de kansen ontomen wordt om verder te studeren) en het universitair onderwijsstelsel met zijn studiedruk, selectiedruk en kritiekloos overpompen van kennis niet aan bod komt in het beleid.

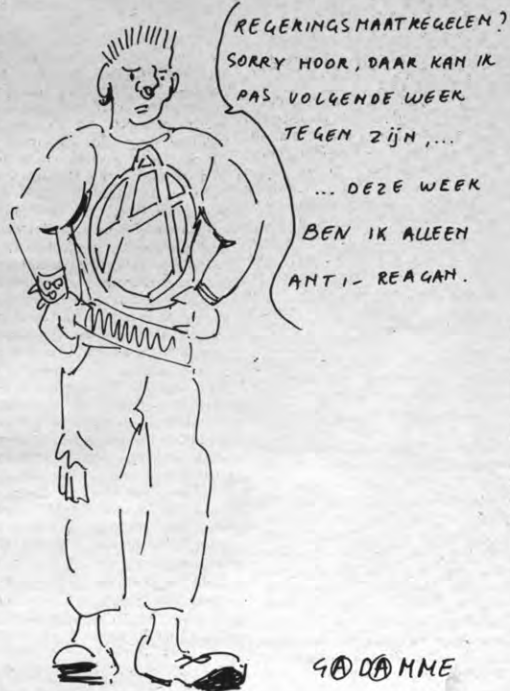
Komplot

Dit alles wijst zeker niet op een volledig doordacht beleid dat in al zijn detailpunten van één groot komplot getuigt. Maar wel een beleid dat sterkt luistert naar wat bepaalde elitaire groepen hen influistert en dit ondoordacht in maatregelen omzet. Deze ondoordacht blijkt ook uit de pas bekendgemaakte maatregelen. Coens gaat een aantal richtingen met een klein aantal studenten die in verschillende universiteiten gegeven worden slechts in één universiteit laten doorgaan. De grote spreiding van richtingen over de verschillende universiteiten hangt echter samen met de opsplitsing Waals-Vlaams en met de verzuiling. Een echte oplossing kan hier slechts bereikt worden door een afbouw van de verzuiling. Iets waarvan de regering natuurlijk niet alleen schuldig is.

Aktie

De bezuinigingsoperatie is geen technische, neutrale operatie. Men kan niet het tekort delen door het aantal burgers om dan elke burger, in evenredigheid met zijn inkomen, de benodigde som te doen betalen. Men moet keuzes maken, waar men inkomsten gaat halen en waar minder uitgaven doen. Er worden hier toe opties genomen. Inzake universitair onderwijs blijken de 2 nu al vastgelegde maatregelen flagrant in te gaan tegen het principe van democratisering van het onderwijs. Zij zijn alleen gebaseerd op het principe van blind bezuinigen en berusten niet op een uitgewerkte visie inzake de rol en de toekomst van het onderwijs. Een terecht eis is dan ook een overleg met alle betrokkenen over dat onderwijs. Hier aan de universiteit functioneren dit jaar een reeks denkgroepen waar op een realistische basis (ook financieel) gepraat wordt over de verschillende facetten van het universitaire onderwijs. Hierbij lijken er wel degelijk alternatieven mogelijk voor het nu gevoerde beleid. Alleen passen ze niet zo goed in het kraam van de al hoger geciteerde groepen die een sterke impact hebben op het overheidsbeleid. Daarom is het noodzakelijk dat we de druk op het beleid vergroten opdat er ook naar onze eisen en alternatieven zou geluisterd worden.

Peter Breugelmans

© 1986 by GADAMME

Regeringsmaatregelen

Protest van hogerhand

De Raad voor Studenten-voorzieningen (RVS) heeft vorige vergadering een brief goedgekeurd waarin ge-
protesteerd wordt tegen de regeringsmaatregelen betreffende de jongeren. Terwijl op het vlak van het beleid van de sociale sektor toch een poging wordt ondernomen om zijn stem te verheffen, blijft de academische sektor verstoppertje spelen. Nochtans zijn er ook maatregelen, bijv. de verhoging van de inschrijvingsgelden, die hen aanbelangen.

wegwerken van de jeugdwerkloosheid en een rechtvaardig statuut voor de jongeren."

Deze brief zal toegestuurd worden aan de ministers van Onderwijs (zowel Coens als Kelchtermans), Binnenlandse Zaken, Sociale Zaken en Landsverdediging. Vanuit personeelszijde werd de bemerking geformuleerd in hoeverre deze brief niet zal verdrieken in de vloedgolf van memoranda en eisen van allerhande verenigingen en organisaties. De studentendelegatie had het liever wat radikaler gesteld, bijv. het ondertekenen van het eisenplatform van het Nationaal Aktiekomitee. Het zijn bemerkingen die een grond van waarheid bevatten.

Mijnheer de rektor

Oorspronkelijk had de studentendelegatie op RVS voorgesteld dat er gestemd zou worden over het eisenplatform van het nationaal aktiekomitee. Daartegen kwam vooral van de academische zijde protest en er werd besloten een protestbrief op te stellen. We geven hem in extenso weer.

Kortzichtig

"De Raad voor Studentenvoorzieningen, belast met het sociaal beleid voor de studenten aan de K.U. Leuven, en paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de academische overheid, de studenten en het personeel, heeft met bezorgdheid kennis genomen van een aantal beleidsopties die momenteel overwogen worden in regeringskringen, en die in sterke mate gericht zijn op de industrie-, leef- en arbeidssituatie van de jongeren van ons land. De Raad denkt meer concreet aan maatregelen, zoals het blokkeren van de sociale toelagen aan de universiteiten, het verhogen van het inschrijvingsgeld, het gedeeltelijk invoeren van een numerus clausus, het verlengen van de wachttijd voor schoolverlaters, de verlenging van de leger- en burgerdienst. De Raad heeft de indruk dat deze opties, in zoverre zij bekend zijn, eerder getuigen van een kortzichtige begrotingspolitiek. Op de gerechtvaardigde fundamentele vragen van de jongeren geven zij geen antwoord; integendeel, de maatregelen dwingen de jongeren meer en meer in de marginaliteit, hetgeen een hypothese legt op de maatschappij van morgen. De Raad dringt er bij de regering op aan een geheel van konstruktieve maatregelen uit te werken, met het oog op een beleid dat gericht is op een volledige democratisering van het onderwijs, het

Maar dat er op het vlak van het beleid van de sociale sektor dergelijke initiatieven genomen worden is positief en drukt de werkelijke bezorgdheid van RVS voor het sociale beleid uit. Bovendien is het niet zonder belang: niet alleen studenten, maar ook het hoogste orgaan belast met de sociale sektor (RVS) protesteert tegen de regeringsmaatregelen. Als studenten, ook bezorgd over en niet akkoord met de regeringsmaatregelen, kunnen we dat alleen maar toejuichen. Eén bank vooruit dus.

Anders is het gesteld met de academische sektor. De verhoging van het inschrijvingsgeld, die er zeker komt maar waarvan de concrete modaliteiten nog niet gekend zijn, betekenen een besparing voor de nationale overheid maar een meerkomst voor de unief. Een meerkomst waarnaar de academische overheid blijkbaar genoegzaam uitkijkt.

Om wat te doen, vragen wij ons af? Als de meerkomsten bedoeld zijn om aan de CVP te geven, zoals in het verleden gebeurd is, hoeft het voor ons niet. Als de meerkomsten bedoeld zijn om de sociale sektor te financieren, en de studenten dus hun eigen sociale sektor te laten betalen (wat een kontradiktie inhoudt), hoeft het voor ons evenmin. Reeds in het redactioneel van Veto 10 vroegen we daarover meer duidelijkheid. Mijnheer de rektor, maar dit antwoord op deze vraag zou U bijvoorbeeld ook aan minister Coens kunnen stellen dat U de hogere inschrijvingsgelden helemaal niet wenst. Daarmee kiest U de zijde van de studenten en vallen Uw verkiezingsbeloften niet meteen in het water. Want we worden ongeduldig.

Marc Sys

Sociale toelagen geblokkeerd

De sociale toelagen aan de universiteit zijn bedoeld om de kosten van het studeren goedkope te maken. Daarbij wordt ook specifieke dienstverlening aan de student opgezet. In Leuven vertaalt zich dat in goedkope eten in de Alma, goedkopere kamers in bepaalde pedas, een aantal diensten zoals de sociale dienst, huisvestingsdienst, studentendokter, studieadvies, sportinfrastructuur, ... en een studentenbeweging die zich bezighoudt met de democratisering van het onderwijs. Al deze organisaties krijgen (via de Raad voor Studentenvoorzieningen, RVS) geld van de Staat.

Dit wordt geregeld via de wet van '60. In deze wet wordt ook een jaarlijkse aanpassing van de sociale toelagen aan de stijging van de levensduur voorzien. Dit is dan ook tot op heden altijd uitgevoerd. Alleen is er in 1981 al een eerste zware inlevering gebeurd door een herziening van het aantal subsidiëerbare studenten (zie grafiek). Het heeft een paar jaar geduurd vooraleer de sociale sektor hier in Leuven die klap te boven was gekomen door prijsverhogingen en interne besparingen (bv. personeelspost). 1986 zou dan voor de eerste maal terug een begroting geven die in evenwicht was zonder prijsverhogingen. Dit was evenwel misrekend. Door het nu genomen besluit krijgt de

Leuvense sociale sektor 8 miljoen minder subsidies dan waar ze recht op heeft. Een maatregel die doordat ze nu pas genomen is (april 1986) met terugwerkende kracht gebeurt.

Op RVS had men deze maatregel wel voorzien en had men dus al de nodige maatregelen voor 1986 al genomen: slechts een beperkte indexering van de toelagen voor Alma en studentenorganisaties. Verder springt de universiteit bij voor 2 miljoen, en zal nog eens 2 miljoen gevonden worden in de daling der olieprijs.

1987?

Uit een gesprek met Coens blijkt dat de blokkering van de sociale toelagen niet alleen voor 1986 zal gelden, maar ook voor volgende jaren. Coens wil een hervorming van de wet van '60 klaarstomen en zolang dat niet gebeurd is, worden de toelagen niet geïndexeerd. Op zijn kabinet zou hierrand al druk gewerkt worden. Uit ervaring blijkt echter dat ministeriële hervormingen lang kunnen uitblijven, maar ook snel kunnen wijzigen. Zo zou er op ministeriële afgepraat zijn over een overheveling kortelings van de sociale toelagen naar de gewesten. Deze problematiek zou dan onder de bevoegdheid van Kelchtermans komen. Enerzijds grote plannen van Coens, anderzijds overhevelen van de

Peter Breugelmans

De deur moet open

L & W — In de Blijde Inkomststraat staat één huis met een historische waarde. Wij trokken eraan toe, niet omwille van de historische waarde, maar omdat de fakbar van Letteren en Wijsbegeerte er gehuisvest is. Dat is al jaren zo, maar het is een tijdlang "de fak van Germania" geweest. Ook de L & W-kringen zijn verdeeld. Dit jaar wordt de fak opnieuw gerund door een raad van beheer die bestaat uit mensen van vier kringen: Dirk Ceelen (Germania), Christof Louby (Eoos), Peter Van Rossem en Johan van den Bossche (Historia) en Marcel Lauwers (Klio). Ze zijn alle vier bereid op onze vragen te antwoorden, alhoewel we er geen hebben.

Peter: «Een hele tijd is het hier de fakbar van Germania geweest; andere kringen voelden zich hier niet thuis, omdat ze de tappers en het publiek niet kenden. In die tijd taptten de andere kringen soms op een vaste avond in de week, maar toen kwam enkel het volk van die kring af.

Bovendien moest Germania alle verantwoordelijkheid dragen. Vorig jaar dan is Historia en Eoos erbij gekomen, en dit jaar Klio. De raad van beheer neemt nu de verantwoordelijkheid op. Die zorgt ervoor dat er per avond bijvoorbeeld tappers zijn van twee verschillende kringen, zodat de mensen niet a-priori opstappen omdat ze niemand van de tappers kennen. Na een tijdje kennen ze al wat meer volk hier.»

Veto: *Wordt er niet geprobeerd om alle kringen van L & W erbij te betrekken?*

Peter: «Jawel. Romania bijvoorbeeld komt hier vaak tappen en organiseert hier zijn kringactiviteiten. Maar ze willen hun verantwoordelijkheid voor de fak niet opnemen in de raad van beheer. Dat leidt soms tot problemen.»

Veto: *Gratis vaten?*

Dirk: «Twee in plaats van één, hé.

Zoiets is niet goed voor de fak. Je bier is op zonder dat je erop verdient. En we kunnen het geld goed gebruiken om de schulden die in het verleden gemaakt zijn in te lossen. Vroeger was er hier wanbeheer, en is er vanalles gebeurd dat wij nu moeten zien goed te krijgen.»

Marcel: «De deur bijvoorbeeld.»

Veto: *De deur? Vertel daar 's iets over.*

Peter: «Vroeger was de achterdeur open, en kon men vanaf de parking van L & W in de fak binnen. Nu moet men een ommetje maken langs de Blijde Inkomststraat. De Appel is nu voor een tijdje gesloten, en veel mensen zijn hier hun vaste pleisterplaats kwijt. De fak is in feite de voor de hand liggende mogelijkheid om over de middag tussen 2 en 6 iets te komen drinken. Maar ja, vroeger zijn hier enkele baldadigheden gebeurd met auto's van profen en zo, en die mensen hebben een langer geheugen dan de studenten die iedere vier jaar nieuw zijn. Dus blijft de deur toe. Maar de contacten met de nieuwe dekaan Van Gorp zijn goed; de zaak wordt weer bespreekbaar gesteld. Wij hebben dus hoop.»

Veto: *Hoop doet leven. Op woensdag 12 maart was hier een Franse avond. Wijn, kaas en stokbrood, des chansons, een presententoonstelling. Waar is dat goed voor?*

Peter: «Zolang het volk komt, laten we het komen. Als het niet meer komt, dan moeten we het binnenhalen door Fakaktiviteiten in te richten: de eerste was een Franse avond, maar er komen er andere: een Russische, een Griekse, enzovoort. We hadden hier graag de Mundial in beel gebracht, maar we hebben geen kabel.»

Veto: *(moraliserend): Dan zijn er eksamens en moeten jullie toch studeren.*

Peter: «Euh.»

Filip Huyzentruyt

Onlangs deze kerels: voor een stijlvol avondje één adres; de fakbar van Letteren en Wijsbegeerte. (foto Veto)

Veertig jaar Psychologische Kring

PSYCHOLOGIE — Aangezien het (soms) goed is in eigen verleden te kijken en aangezien veertig een bijbels getal blijkt te zijn (daarmee heb ik alvast de historici en de theologen op de hand) en bovendien gelijk is aan 5x8 (voor de "eksakten") maar vooral omdat misschien ook niet-psychologen interesse hebben voor het reilen en zeilen van een kringwerking vroeger en nu: wij blikken terug!

Daarom opent van maandag 21 tot en met vrijdag 25 april een schone tentoonstelling haar deuren in het Psychologisch instituut in de Tiensestraat 102. Deze zal elke dag toegankelijk zijn van 10.00 u tot 14.00 u en van 16.00 u tot 19.00 u.

Aan alle nieuwsgierigen, retro-freaks, geïnteresseerden en (al dan niet amateur-) historici: welkom!

Jan Van de Velde

Professor Bianchi

Gevangenis en afschaffen?

Dinsdag 18 maart organiseerde de Criminologische Kring een debat rond het thema: "Kunnen gevangenis afgeschaft worden?" De aangekondigde namen op de affiche voorspelden reeds dat er een geanimeerde discussie zou ontstaan in het Leuvense Kollege De Valk. Een verslag...

H. Bianchi, professor aan de vrije universiteit van Amsterdam en een voorstander van het abolitionisme, begon zijn toespraak met duidelijk te stellen dat hij het gevaarlijk vindt de gevangenis af te schaffen als het strafrecht blijft bestaan. In Nederland wil men de dienstverlening invoeren als alternatieve straf. In dat verband wijst professor Bianchi naar mogelijke stigmatisatie. We hebben rechtsregels om conflicten te vermijden en zo die er toch zijn, ze op te lossen, maar strafrecht is volgens Bianchi geen recht, het is repressie. Abolitionisten proberen van het systeem van criminaliteitscontrole dan ook recht te maken. Iemand straffen is volgens Bianchi het leggen van de kiem naar een nieuw delikt. Om tot een oplossing van een delikt te komen dient men het slachtoffer en de dader bij elkaar te brengen. Door onderhandeling en niet door bestraffing conflicten trachten op te lossen dus. Professor Bianchi meent dat de mens in de loop der geschiedenis onmondig werd gemaakt. De conflicten zijn door het strafrechtstelsel uit de mensen hun handen genomen. Bianchi pleitte hier voor een afschaffing van de gevangenis, op enkele uitzonderlijke gevallen na.

Menswetenschappen

John De Wit kwam spreken voor de liga voor de mensenrechten. Zijn inbreng was minder revolutionair. Zijn pleidooi kwam erop neer dat de Liga enkel de beperking van het aantal gevangenen beoogt en daarom nog niet onmiddellijk de afschaffing van de gevangenis. Volgens hem is het mogelijk de gevangenispopulatie met 1/3 tot 2/3 te laten afnemen alleen maar door het uit de gevangenis houden van die mensen die daar niet thuis horen. Met deze mensen bedoelt hij dan meer in het bijzonder: de landlopers, de bij wijze van voorlopige maatregel opgesloten minderjarigen, de geïnterneerden, de voorlopig gehechten, de kort gestraften en de personen die een plaatsvervangende gevangenisstraf uitzitten.

Dhr. Swinnen, ere-gevangenisdirecteur van de Gentse gevangenis vond de vraag of gevangenis inderdaad afgeschaft kunnen worden een beetje futuristisch en utopisch, doch, voegde hij eraan toe, dat wij niet zeggen dat er niet over nagedacht mag worden. Hij

begon zijn pleidooi met het schetsen van een historisch kader en vertelde dat crimineel gedrag universeel is en zich voordoet in elke cultuur en in elk tijdperk. De straf is geruime tijd, volgens Swinnen zelfs miljoenen jaren, de lijfstraf geweest. Rond 1750 is de vrijheidsberovende straf ingevoerd en het is precies deze vrijheidsstraf die nu, 250 jaar later, in twijfel wordt getrokken. Tegenover het feit dat de laatste jaren de waardering voor de mens is gestegen (en vrijheidsberoving is kwetsend voor de mens), stelde hij het imperatief van de maatschappelijke veiligheid van de burger: de gevangenis wordt gezien als het laatste middel om de burger te beschermen. Hij stelt dan ook dat je de gevangenisstraf niet alleen mag zien vanuit het standpunt van de gevangene zelf; er zijn nog zo'n 10 miljoen andere inwoners in België.

Volgens Swinnen staan de menswetenschappen nog niet ver genoeg om een volwaardig alternatief te bieden in de controle van de criminaliteit. Alle functies van de gevangenis somde hij op: het in bewaring nemen van verdachten opdat bewijsmateriaal niet zou vernietigd worden, het voorkomen van recidive en de functie van de sociale orde in de zin van het beschermen van de dader tegen de volkwoede. Hij ronderde zijn inleiding af door te zeggen dat de plaats van de mens niet in de gevangenis is en dat hij graag zou hebben dat in afwachting van het volwaardig worden van de menswetenschappen, de gevangenis zouden worden opgevat als een soort van sociaal centrum.

Belachelijk

Vierde en laatste panellid, Mr. Arts, advocaat verbonden aan de balie van Dendermonde, begon met twee bemerkingen. Volgens hem zijn er een aantal mensen die opgesloten moeten

★★★★

L.A.P.P.

De vereniging van de Leuvense Afgestudeerden Psychologie en Pedagogische Wetenschappen (LAPP) organiseert op 17, 18 en 19 april aanstaande een boekenbeurs met vakliteratuur voor Psychologische en Pedagogische wetenschappers. Deze boekenbeurs is gekoppeld aan een tentoonstelling van psychologisch testmateriaal.

De boekenbeurs en de tentoonstelling gaan door in de universiteitshallen, Naamsstraat 22 (Museumzaal) in Leuven.

Donderdag en vrijdag van 12.00 tot 18.00 u en zaterdag 19 april van 10.00 tot 17.00 u. Voor meer informatie kan je terecht op: LAPP, Vesaliusstraat 2, 3000 Leuven. □

worden (bijvoorbeeld zij die bekennen dat ze opnieuw misdrijven gaan stellen wanneer zij vrij komen) en ten tweede vindt hij dat men er in een aantal gevallen niet onder uit kan om in het kader van het vooronderzoek een verdachte in voorlopige hechtenis te nemen.

Zoals John De Wit stelde ook hij vast dat de gevangenispopulatie drastisch zou kunnen worden ingekrompen door het niet in hechtenis nemen van mensen die niet thuis horen in een gevangenis. In dat verband duidde hij ook op de hoge en nutteloze kosten die gepaard gaan met het in een gevangenis plaatsen van dergelijke personen. Volgens hem is het vooral belangrijk de korte gevangenisstraf af te schaffen daar deze naar zijn mening geen enkele zin heeft. Verder verduidelikte hij ook nog dat de door de onderzoeksrechter afgeleverde motieven voor het in voorlopige hechtenis nemen van een bepaald persoon soms ronduit belachelijk zijn. Verder vond Arts ook dat het voortijdig vrijkomen van de langgestraften niet langer een gunst zou mogen blijven doch dat dit naar een heus recht zou moeten evolueren. Dhr. Arts ziet het dus zo dat door het nemen van een paar maatregelen op korte termijn de vraagstelling omtrent het behandelde onderwerp van deze avond, kan veranderen.

Filip Leroy

★★★★

Lentehappening Architectuur

ARCHITEKTUUR — 22 april 1986. Reeds lente, en toch... Leuven vol Kasteel. Lentefeesten dus. Kleine en middelgrote zelfstickers. De kring die er geen is. Die kring met de grote A. A staat voor architectuur. Grote A staat voor laatstejaars. Afscheid dus. Een kadootje aan de kleine a. Een gazon met ballonnen. Een ballon met een schape. Een schape om op te eten. Animatie met andere woorden. Een uitdaging. Een piste is geen circus.

Een clotoide geen cirkel. Ondanks dit toch 10 maal met doorgeefstok. Grote A wint, dat is zeker. Competitie dus. Later "Katastroof". Satirische folk uit Millet-broedplaats. Spuye betekend eigenlijk Sluis. Laat je jas maar af, draai de kraan maar open. Om en bij negenen 's avonds (zie Agenda). Art. 198 bis. Na "Katastroof"... katastroof met muziek. Van toen grote A nog kleine a was. Oldies m.a.w. met andere woorden dus. Komkomkom.

Erik Verschakelen

Welke deur moet open?

(foto Veto)

AUTORISCHOOLO MODERNA

Theoretische lessen beginnen maandag om 19u.
Rijlessen iedere dag van 8 tot 20 uur.
Inschrijvingen en inlichtingen:
dagelijks van 9 tot 20 uur
Iedereen is van harte welkom in de

Dagobertstraat 49
Leuven
Tel. 016/23.35.81
(aan de Tiensepoort)
door de Staat erkend nr. 2054

Lachen met Wynen en Dehaene

Mad max achterna? De regie van deze succesfilm van een aantal jaren terug lag in handen van een Australische arts. Zover strekken de ambities van een aantal studenten geneeskunde zeker niet. Wel vonden ze de actualiteit rond numerus clausus al te prangend om zomaar naast zich neer te leggen, en dus een geschikt onderwerp voor een humoristische video van bijna een half uur. Veto ging kijken naar de opnameplaats en sprak met Frank Verbeke, regisseur en initiatiefnemer van dit wel ongewone project. Een aandachtige lezer van dit weekblad maakte reeds eerder kennis met enkele vroegere initiatieven van deze

kreatieve barverantwoordelijke van Medika, zoals de Maria Theresiaweek, en vijftig uur monopoly spelen in een puddingbad.

Veto: Hoe komt u bij het idee om een video te maken?

Frank Verbeke: «Eerst was er numerus clausus, en dan pas de video. Numerus clausus is het meest katastrofale probleem dat we nu binnen geneeskunde hebben. Een betoging, dat zit er niet in. Kijk maar naar die van een paar weken geleden, waar uiteindelijk maar een paar honderd man aanwezig was (de betoging tegen de regeringsmaatregelen van 12 februari nvdr.). Uit de enquêtes van de verschillende fakulteiten blijkt dat belangen niet alle studenten geneeskunde tegen numerus clausus zijn. Weg met de massamanifestaties, dus, want je moet de zee

ook niet proberen leeg te scheppen als het aan het regenen is. Daarbij komt nog: ik ben student, en ik heb nog wat andere dingen te doen dan ervoor te zorgen dat de anderen dit ook kunnen zeggen.»

Veto: Maar waarom dan een video?

Frank Verbeke: «Het is een medium dat de mensen aanspreekt, en je hebt er niet veel volk voor nodig. De audiovisuele dienst van de KUL stelde alle faciliteiten ter beschikking zodat we alleen nog kassettes moesten kopen. Een klein budget, zie je?

Veto: U trekt het onderwerp nogal in 't belachelijke. Waarom?

Frank Verbeke: «Die toestanden van numerus clausus gebeuren toch boven ons hoofd, of liever onder onze voeten. D'er wordt met onze mening niet veel rekening gehouden. We kunnen beter zo veel mogelijk met onze miserie lachen, dan weten we vanwaar de tranen komen.»

Veto: Wat is de rol van de neuzen, die bepaalde spelers dragen?

Frank Verbeke: «De mensen die over de numerus clausus beslissen, zetten daarvoor een masker op, en ik kan u verzekeren: daarmee zien ze er dom uit! Let maar eens goed op wie er om neus heeft. Ik denk aan dokter Wynen, minister Dehaene, de dokter in de bevestigingscène, ja zelfs de stagair, want die moet wel show spelen. De moeder en haar kleine, dat zijn echte mensen, die hebben dat niet nodig. Pas op, zij zijn ook grappig, hé.»

Veto: Hebt u een bepaalde boodschap voor de kijker?

Frank Verbeke: «De kijker? Wel... laat het duidelijk zijn dat je er evengoed moet naar luisteren. Je zal zien dat we helemaal geen moeite gedaan hebben om de mannen van *De Vlaskaerd* ABN te laten spreken, als je begrijpt wat ik bedoel. Als je ernaar kijkt, dan ga je er alleen mee moeten lachen. Als je er ook naar luistert, nog meer, maar dat ga je misschien ook nog iets meedragen.»

Veto: Een aantal artsen in een auditorium zitten te lachen met de praktijk van

In het echt zijn ze grappiger.

(foto Veto)

hun kollega, maakt u daarmee niet uw toekomstig beroep belachelijk?

Frank Verbeke: «Hela gast, die mannen zijn niet aan het lachen met den dokter, maar met dat stagiaire, dat klein onnozels manneke met zijne varkensneus. Dat ventje laat goed zien hoe goed dat wij studenten toch allemaal het spelletje meespelen. Let op, vijf minuten later kunnen die mannen daar zo goed niet meer mee lachen. Want dan laten we zien dat ze d'erself ook wel 'ns naast zitten. Dit is dan bij die huisarts, die heel de straat afloopt omdat het allemaal patiënten zijn van hem, en uiteindelijk zet hij zijne klant na behandeling van de verkeerde patiënt in 't zak. Die lachende artsen, dat is de gevestigde medische orde.»

Veto: Dr. Wynen heeft nogal een belangrijke rol, wat vindt u van zijn ideeën?

Frank Verbeke: «Wynen schiet met spekket wanneer hij de numerus clausus aanhaalt om het beroep te beschermen. Die vent beschermt eigenlijk alleen zijn beroep. Hij valt in elk geval niet uit de toon naast Dehaene en Willy Claes.»

Veto: Dehaene zegt: 'Ik houd van kaas, maar ook van jam.'»

Frank Verbeke: «Dehaene is een schertsfiguur. Hij gedraagt zich in de film als ne mossel: zijne mond gaat

konstant open en toe, maar alleen om te eten of flauwe zever te verkopen. Hij denkt dat hij grappige dingen vertelt en de mensen vinden dat plezant.»

Veto: Dehaene en konsoorten zijn allemaal schertsfiguren. Kan u tussen deze belachelijke onzinnigheden nog een ernstige melodie horen?

Frank Verbeke: «Ja, mijn beste, wij hebben de zaak niet belachelijk gemaakt. We hebben zelf vroeger een ernstige discussie proberen aan te gaan. Enfin, we hebben ons van nivo moeten verlagen vanwege onbegrip.»

Veto: U bedoelt dus dat de video de situatie op een realistisch laag nivo voorstelt?

Frank Verbeke: «Nee, nee, het nivo van de film is veel te hoog. Let maar 'ns goed op: Wynen en Dehaene komen héél ongeloofwaardig over.»

Veto: Welk straatinterview in de video geeft het beste uw gedachtengang weer?

Frank Verbeke: «Ja, kijk, 't is heel duidelijk dat we hier op sterke steun van de ordehandhaving mogen rekenen: wat de politieagent antwoordt, is kort, duidelijk en korrekt. Een pluim op zijn keppe!»

Veto: Enige ambitie in de filmwereld?

Frank Verbeke: «Neen, ik zou tegen mijn eigen schenen stampen. De numerus clausus is daar al lang ingevoerd.»

Yon Fleerackers

Humor

De humor in de video haalt men vooral uit het grotesk ridiculiseren van bepaalde situaties en konversaties: een massakerend specialistisch onderzoek, een overdrukke huisartspraktijk, niets zeggende onderhandelars van het medicomutualistisch akkoord. Hier en daar werken ook onverwachte elementen in de klankband en in de beeldsequenties op de lachspieren. Straatinterviews geven dan het gebrek aan interesse of de oprechte verontwaardiging van een levensrecht publiek weer. Doorheen de openvolging van scènes loopt een rode draad van de eigenlijke argumentatie over numerus clausus: telkens op een wit blad een droog gestelde vraag, een potlood kruist dan het juiste antwoord aan. Op het einde ontdek je de bestemming van deze grievens: de vuilnisbelt van het ministerie voor Sociale

Zaken. Eksperimentele vernieuwing was zeker niet de bedoeling, wel een verrassend onderhoudende video die een droog onderwerp toch informatief en aanschouwelijk aantrekt, vooral als je rekening houdt met de vele technische beperkingen waar deze entoesiaste ploeg vrijwilligers mee te maken had. (YF)

De video "Numerus Clausus" is beschikbaar om uit te lenen langs Medica, Terwarsestraat 9 (tel. 016/20.09.42). Op donderdag 20 maart zal hij om 21.00 u op hetzelfde adres vertoond worden. Daarna komt een tegenwoordiger van het verbond der Belgische Omnipracticci over numerus clausus en de gezondheidszorg spreken.

Mogelijkheden om de video in Alma 2 of Gasthuisberg te vertonen worden bekeken.

Valkfeesten en verkiezingen

“We do play in Sun City”

Twee ploegen, 101 en Res Publica. Eén doel, het presidentschap van het 101ste jaar Vlaams Rechtsgenootschap (VRG). Een geanimeerde verkiezingsstrijd ging het Valkfeest vooraf, waarop de uiteindelijke overwinnaar mocht ontstaan.

Een luchtballon op het Ladeuzeplein

of de gebroeders Verreth moesten de rechtenstudenten overhalen tot het kiezen voor de “juiste” ploeg. Gelukkig zijn er daarnaast ook nog programma's: doorstroming van informatie, het naar buiten treden van het VRG zowel in de koepel als naar de universitaire wereld toe, en vakkundige lol zijn de krachtlijnen van beide praesidia, hoewel de aksenten vol-

komen verschillende werden gelegd. Nieuw voor het VRG is zeker de door Res Publica vooropgestelde opvang van een tweedezitwerking voor eerstejaars.

Als bekroning van de keiharde verkiezingsstrijd volgt het traditionele Valkfeest. Ditmaal nog groter en veelzijdiger opgevat. De Oude en Nieuwe Valk werden omgetoverd tot pleisterplekjes voor wereldreizigers. Een Amerikaanse bar, Oosterse oase (waar niet-te-vreten-nasi-goreng werd geserveerd), en Afrikaanse rimboe nodigden eenieder met eigen specialiteiten. Eén grote schaduwzijde aan dit hele gebeuren was ongetwijfeld de wanderversiering in “Afrika”.

De overbekende Neushoorn en dito olifant of panoramische vergezichten op Pretoria en Kaapstad... Zuid-Afrika op zijn best. Een praesidium zonder enig politiek bewustzijn of playing in Sun City?

Kriminologie, als steeds het buitenbeentje, kreeg een kelderlokaal toegewezen alwaar de Leuvense jazzgroep *Jamsfred* het beste van zichzelf gaf. De Krimi-bar was overigens de enige plaats waar men tegen meer dan democratische prijzen kon consumeren. In de hall van de Nieuwe Valk zorgden *Van Gool* en *Boogie Bay* voor het nodige entertainment. Uiteindelijk werd de verkiezingsuitlag verkondigd: 36,5% voor 101 en 62,2% voor Res Publica. Een meer dan duidelijke overwinning voor een ploeg die onderwijns en sociaal hoog in het vaandel schrijft. Opmerkelijk ook is de vrij grote opkomst van stemgerechtigden, zeker in vergelijking tot het referendum i.v.m. de nieuwe koepel. 1265 studenten gaven immers hun stem. Aan Res Publica nu om in het eerste jaar van een nieuwe eeuw VRG de verwachtingen in te lossen.

Geert Coene

Leuvense studenten kopen prijs weg in pleitwedstrijd

RECHTEN — Officieus bereikte ons het bericht dat de KUL-afvaardiging voor de Amerikaanse Jessup pleitwedstrijd het er meer dan behoorlijk vanaf bracht. Als groep behaalden zij de vijfde plaats, na een nipte nederlaag tegen de Canadese studenten. Geert Wils behaalde individueel echter de eerste plaats, een unikum want hij won individueel ook de nationale wedstrijd (zie Veto nr. 20, dd. 27 februari 1986). Guido Sepelier behaalde de vierde plaats, waarbij zeker dient opgemerkt

dat hij bij de Nederlandse wedstrijd niet eens werd vermeld.

Singapore werd de uiteindelijke overwinnaar van de wedstrijd tussen de niet-Amerikaanse deelnemers, doch zij moesten het wel laten afweten tegen de Amerikaanse finalist.

Al bij al een meer dan behoorlijk resultaat voor de Leuvense studenten, zeker als je bedenkt dat er 27 landen deelnamen aan deze jaarlijkse wedstrijd. (GC)

Speel je mee BRT-monopoly

Wordt het nieuwe tv-station een Vlaamse Veronica of zal het nieuwe in de toekomst gepresenteerd worden door de diverse partijburo's? Het spel is nog maar begonnen, maar de BRT heeft toch al de eerste klappen mogen ontvangen, haar budget slinkt... Dat er iets gaat gebeuren in het “medialandschap” is duidelijk; wat er precies zal veranderen en hoe die verandering zal evolueren is echter minder duidelijk.

Een paar studenten van het departement Kommunikatiewetenschappen hebben daar alvast niet op gewacht en hebben de verschillende partijen rond de tafel gezet. Op dinsdag 22 april vindt in Auditorium Vesalius, bij 'tStuc, dan ook een debat over de

commerciële televisie plaats.

Daar zullen onder meer Johan Op de Beeck (BRT-journalist en auteur van *Omroepen in de woestijn*, de BRT-diskussie), Cas Goossens (getipt als opvolger van BRT administrateur-generaal Vandebussche), Dirk Verhofsdt (broer van Guy en PVV-mediadeskundige), Luk Van den Bossche (SP-volksvertegenwoordiger) en verder mensen uit de reclame- en perswereld het tegen elkaar opnemen. Een kleine primeur zal overigens de aanwezigheid van de Werkgroep Vlaamse Televisie zijn, die onlangs de media haalden met een opgemerkt initiatief: zij wilden met Veronica in zee gaan. (JvdB)

Valkfeesten van Protea?

(foto Veto)

TRILOGIE TRILOGIE TRILOGIE

Sade, Rinaldi, Pasolini

W eer één van die wekenlange reeksen in Veto die niemand leest? Werd er nog niet voldoende aandacht besteed aan Pier Paolo Pasolini (Veto nr. 21 en 22)? Inderdaad. Maar toch zijn er op zijn minst twee gegronde redenen om er een trilogie van te maken. Pasolini's laatste film *Salò o le 120 giornate di Sodoma*, na tien jaar nog steeds niet officieel uitgebracht in ons land, werd op het festival vertoond. En Rinaldo Rinaldi, langdenoet van de beroemde regisseur, maakte een doktors dissertatie over Pasolini waarin een aantal gecanoniseerde interpretaties doorprikt worden. In De Kansel praatte hij over zijn bevindingen. Bij beide manifestaties enkele bedenkingen en dan zwijg ik erover.

Pasolini begon zijn carrière als dichter en romancier. In het begin van de jaren '60 schakelde hij over naar het medium film. Hij wilde zo dicht mogelijk naar de realiteit toe en het beeld was voor hem direkter dan het woord. Pasolini schreef gedurende zijn carrière als regisseur een aantal theoretische teksten waarin hij een filmemiotiek uitwerkte. Zijn uitgangspunt is dat de realiteit op zich al een gestructureerde betekenis heeft. Film moet dus alleen maar die betekenisvolle realiteit reproduceren zonder toevoegingen. Vandaar de vele "dokumentaire" passages in zijn films (onder andere de talrijke langdurige landschapsopnamen). Met de realiteit wordt het fysieke, het lichaam bedoeld. Veel minder belangrijk is de taal. De stilte ligt dicht bij de werkelijkheid dan het gesproken woord, de dialoog. Films als *Edipo Re* en *Teorema* krijgen hun indringende betekenis door de stilte.

Die theoretische uitgangspunten liggen ook aan de basis van Pasolini's belangstelling voor het interview en de documentaire. In *Comizi d'amore* trekt hij als interviewer de straat op en vraagt bekende en onbekende Italianen naar hun opvattingen over seksualiteit. De cinema van Pasolini is precies het tegenovergestelde van Eisensteins cinema die steunde op de montage. Hoewel hij heel wat uren doorbracht achter de montagetafel, tocht ligt de kracht van Pasolini's films in het afzonderlijke beeld. Uiteindelijk had hij weinig of geen aandacht voor de techniek. Rinaldi vertelde een kleine anekdote om Pasolini's onverschilligheid voor de techniek te illustreren. Tijdens een travelling bij de opname van *Il fiore delle mille e una notte* bleek op een bepaald ogenblik dat de filmrol op was. Ondanks dat hij er attent op gemaakt werd, bleef Pasolini doorfilmen.

Het jaar 1967 valt op door een grote dramatische productie. Pasolini schreef een zestal tragedies in vers. Rinaldi interpreteert Pasolini's belangstelling voor het theater als een vlucht uit de cinema als reproductie van de realiteit. Rinaldi: "La tragédie surpasse la réalité". In het tragische gebaar (*le geste tragique*) zoekt Pasolini de epifanie, het doorstoten naar een andere werkelijkheid.

Bij het filmen worden teksten steeds minder belangrijk. Hoewel de "trilogie van het leven" teruggaat op drie grote vertellingen, publiceert Pasolini er geen scenario's van. De lichamen daarentegen winnen aan betekenis. De cinema van Pasolini wordt, in de technische zin van het woord, een pornografische cinema: een brute registratie van de werkelijkheid. In het begin van de jaren '60 stelde Pasolini het medium taal in vraag. Met *Salò* stelt hij het medium film in vraag. Het is voor Rinaldi niet verwonderlijk dat Pasolini's volgende project niet een film maar een roman was. Toch werkt hij nog aan een scenario voor een film over Sint Paulus. Terwijl in *Il vangelo secondo Matteo* het beeld een illustratie was van het woord van het Evangelie, zou Pasolini in San Paolo wel een kritische afstand hebben ingevoegd tussen de evangeliewoorden en de filmische interpretatie.

Publieksbescherming

Een Pasolini-retrospektieve stelt de organisatoren steeds voor hetzelfde probleem: Pasolini's laatste film *Salò o le 120 giornate di Sodoma* (1975). De film is nog steeds niet officieel uitgebracht in België. Toen hij enkele jaren geleden in Sneak-preview in de Studio vertoond werd, werd hij onmiddellijk verboden.

Vanaf de eerste avond van het Pasolini-festival werd aangekondigd

dat de film van 19/3 (i.e. *Comizi d'Amore*) vervangen zou worden door een andere Pasolini-film. Een aantal insiders was op de hoogte en die groep groeide aan met de snelheid van bijna onhoorbaar gefluister. Vanaf 17/3 werd de naam van de andere Pasolini-film vermeld. Op de bewuste avond van de vertoning werd door een van de organisatoren mondeling aan een nokvolle zaal meegedeeld dat het wel degelijk *Salò* was die zou vertoond worden en dat niemand verplicht was om te blijven kijken. Het gebeurt niet zo vaak dat mensen in bescherming genomen worden tegen een film. Waarom?

Pasolini is steeds een omstrede en controversieel kunstenaar geweest. De talrijke processen die tegen zijn werk (romans en films) gevoerd werden, spreken voor zich. Met *Salò* lijkt hij een orgelpunt gezet te hebben achter zijn aanstootgevende carrière.

Het werk is gebaseerd op het boek *Les 120 journées de Sodome* van D.A.F. de Sade. Pasolini maakte er het verhaal van vier hoogwaardigheidsbekleders van (een hertog, een bisschop, een rechter en een bankier) die een groep jongens en meisjes laten ontvoeren en onderbrengen in een luxueus landhuis. Afgesloten van de buitenwereld zijn de jongeren overgeleverd aan de perverse fantasieën van de vier machthebbers.

Verboden vrucht

Pasolini heeft *Salò* gemaakt na het verwerpen van zijn *Trilogie van het leven*. Hij verklaart dat hij bezig geweest is met een realiteit die niet meer bestaat. Hij heeft "lichamen" in beeld gebracht zoals ze enkel in zijn dromen bestonden. *Salò* is zijn reactie op een veranderde werkelijkheid die "de lichamen" onderwerpt aan de wetten van productie en consumptie.

Pasolini-kenner Rinaldi heeft wel een wat afwijkende visie op deze controversiële regisseur. (foto Veto)

De moderne samenleving is volgens Pasolini een fascistische. Hij heeft de *Sade* geïnterpreteerd als een fascist. Roland Barthes heeft zijn negatief uitgelaten over de analyse van het fascisme in *Salò*: het fascisme is voor Barthes een te reëel gevaar om met de seksuele metafoor van het sadisme bekritiseerd te worden. De gelijk-schakeling sadisme/fascisme maakt de kritische zelfanalyse van het publiek eenvoudig en kort: ik ben geen sadist, dus ik ben geen fascist. Veel protest is er gerezen tegen Pasolini's interpretatie van het fascisme als homoseksueel. Pasolini wordt verder verweten dat hij gebruik heeft gemaakt van *verouderde schema's en klichee's*: mannelijkheid staat voor macht en steriliteit, vrouwelijkheid voor emotie en creativiteit.

Salò heeft vele gezichten. Zo heeft men er in de kritiek op gewezen dat het eigenlijk een zeer christelijke en vrome film is. De zwarte humor en het ateïsme van de Markies komen relatief weinig aan bod. De film staat in het teken van het lijden en het martelaarschap van de slachtoffers. Als één van de meisjes weigert ekskrementen te eten spreekt een vriendin haar toe: "Doe het voor de H. Maagd". En voordat ze overgeleverd wordt aan de

laatste foltering van haar beulen, roept een ander meisje in vertwijfeling: "Mijn God, mijn God, waarom hebt ge mij verlaten." Spot? Ik meen van niet. Men heeft Pasolini wel eens "een marxist met een franciskaans levensgevoel" genoemd. Zijn sympathie gaat uit naar de slachtoffers.

Voor Rinaldo Rinaldi is zoals boven vermeld, *Salò* Pasolini's negatie van de cinema. Het is zijn weigering om nog met het publiek te communiceren. Pasolini heeft *Salò* alleen gemaakt voor zichzelf.

Salò is geen aangename film, hoewel er soms terecht kan worden gelachen (Rinaldi noemt de humor in deze film "un ri glacé"). Het is een film voor een volwassen publiek, geen film voor yoyeurs en gefrustreerden. *Salò* kan alleen begrepen worden in samenhang met de andere Pasolini-films en tegen de achtergrond van Pasolini's groeiend pessimisme tijdens de jaren '70. Pas dan is het mogelijk een oordeel te vellen over de kwaliteit van de film. Zij die, aangespoord door geruchten, alleen kwamen om zich te verkuiken in een "verboden film", behoren niet tot dat volwassen publiek.

Erwin Jans

RUSSISCHE OPENBARING

Schreeuwerige Müller

Heiner Müller (*1929) is geen gemakkelijk auteur. De monoloog is geen gemakkelijke teatervorm. De oorlog is nog steeds een pijnlijke thema. Op het snijpunt van deze drie lijnen ligt *Russische Openbaring* — vanavond om half negen nog te zien in 't Stuc — door Akt-Vertikaal. *Russische Openbaring* is geen meesterwerk en wordt zeker niet ideaal gebracht, maar toch laat de voorstelling je niet los, blijft ze aan je knagen. Müllers tekst is namelijk zo krachtig dat hij blijft hangen als een nare herinnering, een "openbaring" die je maar liever vergeet.

Russische Openbaring begint veelbelovend: op een voetstuk staat een akteur, je hoort de zee en meeuwen. Langzaam wordt het standbeeld verlicht: eigenlijk is hij al dood. Plots begint hij te trappelen, het stof waait op. Een prachtig beeld, dat alles "zeft".

Maar daarna gaat de voorstelling voor een dik half uur de mist in. Bart Slegers speelt een kommandant in het Russische leger, die herinneringen ophaalt aan de winter van 1941, toen Hitler "op weg was" naar Moskou. De kommandant is een echte ijzervreter, een staalhard man die alle zachtheid uit zich gebannen heeft: hij schreeft zich hees en vervloekt alles en iedereen. Maar zijn gedonder gaat over je heen, het enige wat je voelt is wat plaatsvevangende schaamte: de kommandant is zo eenzijdig en grof geschilderd, dat hij alle echtheid verliest.

Chaos

Volgens de begeleidende tekst zou de kommandant verschillende individuen in zich hebben, maar die nuance is in de regie van Van Hove volledig verdwenen. Slegers schreeft, spuigt,

trappelt en trommelt. Hij zweet, en ontbloot het bovenlijf. Je ziet hoe mooi en sterk hij is, maar echt wordt het nooit. Bovendien flirt Van Hove weer eens met zijn "Kultureel Erfgoed" (onder andere de schilderkunst: *De Schepping* van Michelangelo...), en ondergraaft de muziek (Duitse soldatenliederen...) alle betekenisvorming. Je zit in een chaos, maar niet de chaos van Müller.

Geleidelijk echter begint Slegers wat kalmer te akteren, de woedeuitbarstingen worden stiller en dus realistischer. Er komt een verhaal op gang, met dialogen — veel solo's worden pas boeiend als er een "rollenspel" in verwerkt zit... Een groepskommandant heeft zich door de hand geschoten om uit de oorlog ontslagen te worden, maar de kommandant beslist dat hij moet terechtgesteld worden wegens verraad.

Nu wordt Müller wel gebracht zoals het hoort: onderkoeld, bijna afstandelijk en met voldoende aandacht voor de Tekst. Zo word je ook gegrepen door de zinloosheid en de absurditeit van de/elke oorlog: er is een machine op gang gebracht die elk zinnig mens

zou stoppen, maar de kommandant gaat door. Hij bedenkt zelfs een "ekstra-wreedheidje" om de dood van de deserteur nog schrijnender te maken.

En het leidt allemaal tot niets: de kommandant is nog steeds "tweeduizend kilometer van Berlijn, en honderdtwintig van Moskou". Hij heeft één mens gedood, terwijl aan het front dat steeds nadert elke seconde mensen sterven. Maar nu woedt er ook een oorlog in zijn hoofd ("het ene salvo na het andere"), hij heeft een stap gezet die definitief een vroegere periode afsluit.

Meer

Het is jammer dat Van Hove hier weer vervalt in een te visuele regie: de kommandant schiet nog wat wild in het rond — het kleine zaaltje van 't Stuc dat daveren... — en begint daarna als een kind te snorren. Er blijft alleen een zielig hoopje mens over, een wit/zwart omkering van de beginsituatie.

Wanneer je na de voorstelling nog eens rustig de tekst naleest (de prima vertaling is van Van Hove zelf), krijg je toch de indruk dat er meer met deze Müller was te doen. De tekst is veel genuanceerder dan de regie en de vormgeving (Jan Versweyfeld) laten vermoeden. De voorstelling lijkt me het resultaat van een oppervlakkige, eerste lezing van een auteur waarvan het nu wel stilaan duidelijk is dat hij met achterdocht moet benaderd worden.

Koen Van Muylen

Russische Openbaring (regie/vertaling: Ivo van Hove) is vanavond (donderdag 17 april) om 20.30 uur te zien in 't Stuc. Met: Bart Slegers. Productie: Akt-Vertikaal

Blijkbaar geen pretje om op de planken te staan, of is het absoluut genot? ...De Russen zullen het ons wel openbaren.

Filippijnse media

Van 'Crony' pers tot 'Cory' pers

Nog niet zo lang geleden kon men geen krant open slaan, of men zag wel een foto van een zelfbewuste Cory Aquino of een beverige Marcos. Intussen zijn berichten over de Filippijnen van alle voorpagina's verdwenen, en is de tijd rijp om de situatie op de Filippijnen meer van op een afstand te bekijken. Dit deed men bijvoorbeeld op maandag 17 maart in een lokaal van het NCOS in Brussel, waar de rol van de media op de Filippijnen op de keper werd beschouwd.

Enkel Freddy de Pauw (Standaard-Buitenland), Paul de Maeseneer (BRT-radionieuws) en Mil Roekaerts (Azië-specialist van Pro Mundi Vita, die 8 jaar op de Filippijnen verbleef) daagden op voor dit debat. Johan Depoortere (BRT-Panorama) was uitgenodigd, maar liet verstek gaan. Jan Servaes, die werkzaam is in *Derde Wereld Kommunikatie*, een organisatie die de informatiestroom Noord-Zuid wil bevorderen, leidde het gesprek. Onderwerpen waren: de geschiedenis van het mediabeleid op de Filippijnen en de rol van de internationale en de Belgische media in de verkiezingsstrijd Aquino-Marcos.

Veritas

Vóór de afkondiging van de krijgswet, vóór 1972 dus, was de Filippijnse pers de meest vrije pers van Azië. Iedereen kon een eigen krant uitgeven of een radiostation opzetten. Toen Marcos de staat van beleg afkondigde, werd de perskraan echter toegedraaid. Van de 18 kranten die in 1972 in de hoofdstad verschenen, bleven er slechts twee over (*Philippine Daily Express* en *Business Day*). Enkel de pers die Marcos en zijn bewind ophemelde bleef bestaan, en kreeg de naam 'Crony'-pers. Radio en televisie gingen dezelfde weg op en uit angst voor de populariteit van de kerk, legde Marcos ook de kerkelijke pers het zwijgen op. Hij had immers de bevoegdheid 'subversieve' publicaties te sluiten, verdachten te arresteren, journalisten te ontslaan, ze te intimideren of zelfs te doden, maar dit verhaal kent u wel. Sinds 1979 werden er zo 23 journalisten vermoord, waarvan twintig na de moord op Aquino, toen de pers zich niet meer hield aan de censuur. Niettegenstaande de vele moorden, bleven kritische stemmen opgaan tegen de regering, vooral vanuit de *Mosquito Press*. Deze alternatieve 'muskietenpers' werd zo genoemd door Marcos zelf omdat hij ze als een plaag beschouwde. Bladen als *Ang Bayan* en *Liberation* bijvoorbeeld bevochten het regime.

De woede van Marcos richtte zich vooral na de moord op Aquino op de pers, omdat na deze gebeurtenis vooral bij de middenklasse de wens naar meer en objectief nieuws geformuleerd werd. Aan deze wens werd in de eerste plaats door Radio Veritas tegemoet gekomen, die de moord op Aquino en zijn uitvaart gedurende 24 uur op de voet volgde.

Tijdens de verkiezingen van dit jaar speelde deze radio ook een belangrijke rol, door de leden en sympatisanten

van de politieke oppositie aan het woord te laten. Eén van dezen was kardinaal Sin, die inderdaad Aquino de hand boven het hoofd heeft gehouden, maar van wie men niet mag vergeten dat hij eens een trouwe Marcos-aanhanger was. Cory Aquino had eerst getracht haar toespraken via de officiële zenders kwijt te geraken, maar omdat ze daartoe geen toegang kreeg wendde zij zich noodgedwongen tot Radio Veritas.

Omdat generaal Ver niet blind was voor de invloed die het radiostation uitoefende op het Filippijnse volk, liet hij in het geel geklede militairen (geel was de kleur van de oppositie) de zenders van dit radiostation vernietigen. Later werd het officiële zendstation van de regering door de rebellen overgenomen en werden de uitzendingen van Marcos dan weer onderbroken.

Het was een ware slag om de media, die de geschiedenis zal ingaan als de Megawatt-revolutie. Volgens Mil Roekaerts hebben de Filippijnse radio en televisie een grote rol gespeeld in de afloop van de verkiezingen, in die zin dat er geen bloed vergoten is. Omdat Ver bijvoorbeeld tijdens een televisie-uitzending aan Marcos heeft gevraagd om geweld te gebruiken bij de onderdrukking van de rebellenopstand, en niet tijdens een prive-gesprek, heeft Marcos dit geweigerd. Anderzijds mag men de invloed van de media ook niet overschatten, omdat ook de kerk en het leger hun steentje hebben bijgedragen tot het aftreden van Marcos.

Muskieten

Wat de invloed van de internationale media op de crisis in de Filippijnen betreft, valt vooral de belangstelling van de Amerikaanse pers op. De grote networks waren ter plaatse met 40 à 50 mensen en een lokale staf, 6 à 7 ploegen tegelijk waren aan het werk met directe satellietverbindingen. Wat hebben de Amerikanen, buiten hun militaire basissen, op de Filippijnen verloren?

Paul de Maeseneer zag de reden van die grote belangstelling in de reële koloniale liefde-haat verhouding tussen Amerikanen Filippijnen.

Dikwijls wordt in een Filippijnse krant de meeste plaats ingeruimd voor Amerikaanse artikelen, waar zelfs die van vooraanstaande Filippijnse commentatoren niet tegen opwegen. Freddy de Pauw bracht echter een, volgens mij meer realistisch, motief naar voren. De Amerikaanse pers zou tegemoet willen komen aan de belangengroepen in de VS. Argumenten om deze bewering te staven zijn er in overvloed. Zo kwamen de Filippijnen vóór de moord op Aquino nauwelijks in het Amerikaanse nieuws, terwijl na 1983, toen het regime in gevaar was en meer en meer tegen de Amerikaanse belangen indruiste, de pers zich herhaaldelijk ging mengen in Filippijnse binnenlandse aangelegenheden. Wanneer de *New York Times* nu een overzicht geeft van het fortuin van Marcos, en stelt dat de goudvoorraad op de Filippijnen in 1973 drastisch daalde, dan is er geen kat die niet gelooft dat men dat al in 1973 wist. Maar nu komt men hiermee naar buiten omdat dit goed uitkomt voor het Amerikaanse establishment. Ook de Belgische pers gaat terzake niet

vrijuit. Want behalve het feit dat men bij de meeste kranten over een slechts schaarse bezetting beschikt om over het buitenland te schrijven, is men, afgezien van een paar lokaalkorrespondenten aangewezen op de grote persburo's als voornaamste nieuwsbron in verband met buitenlandse aangelegenheden. UPI is zo'n persburo dat dikteert wat in de krant (o.a. De Standaard) moet komen, maar dit is Amerikaans, gebonden aan de heersende ideologie in Amerika. Paul de Maeseneer betreurde verder dat er nu zo weinig wordt gesproken over de problemen van het huidige regime op de Filippijnen (alhoewel, in *Knack* nr. 12 van 19-25 maart werd in dit verband een interview met Aquino gepubliceerd), en dat de meeste aandacht in de pers gaat naar frivoliteiten zoals de juwelen van Imelda Marcos en het goud en de olie van Marcos zelf. Als men trouwens de vraag stelt in hoever het mediabeleid op de Filippijnen na de verkiezing van Aquino veranderd is, moet men helaas constateren dat vele kranten een ommezwaai van 180° gemaakt hebben; van het huldigen van het Marcos-regime naar de verheerlijking van Cory. Een bedenkelijke situatie, al moet men eerlijkheidshalve erkennen dat er nu een tamelijk grote persvrijheid bestaat en dat de alternatieve pers verklaard heeft kritisch te blijven, ook ten aanzien van het huidige regeringsbeleid. Of Cory deze pers ook als muskieten zal beschouwen, moet de toekomst uitwijzen.

Lia Baudouin

INDUSTRIAL MUSIC

10 jaar fakulteitsconcerten te Leuven

Vier creaties op Jubileumconcert

Woensdag 19 maart ging in het vernieuwde Mgr. Sencie-instituut een jubileumconcert door, ter gelegenheid van het 2de lustrum van de middagconcerten op Letteren en Wijsbegeerte. Voor een afgelande auditorium en mét BRT-opname werden 4 gelegenheidswerken van Belgische componisten gekreërd; een soort staalkaart van wat momenteel in Belgenland op dit gebied gepresteerd wordt.

Na een korte inleiding door Jan Cayers, docent aan de afdeling Muziekwetenschap, werd eerst een werk van Mark Verhaegen uitgevoerd. Het werd een *Trio* voor piano, klarinet en viool. De uitvoerders waren pianist A. Grignard, violist Z. Kowalsky en klarinetist W. Boeykens, die de zieke R. Dils vervangt.

Dit werk kon ons jammer genoeg maar matig boeien. Ondanks enkele knappe passages, kwam het ons over als een té gemakkelijke *blues* onder het mom van moderne klanken. De sfeer lag er van bij het begin vingerdik op, en werd eigenlijk nooit echt ontwikkeld. Na een lange piano-introductie werden twee elementen (een melodische lijn en een meer ritmische kern) tegenover elkaar afgewerkt, nu eens samen, dan weer afzonderlijk. Maar tot een echte verwerking van dit materiaal kwam het niet. De uitvoerders zelf bleken nogal erg gekoncentreerd op de partituur, maar zorgden desondanks voor een vlekkeloze vertolking.

De tweede *planosonate* van Wilfried Westerlinck bracht ons direct in andere regionen. Hard klinkende akkoorden, gespreid over het totale pianoregister: een hemelsbreed verschild met de ingetogen sfeer die het eerste werk in zich bergde. Het eerste deel, met de originele titel *Preludium*, was nogal rapsodisch van aard: losse flarden die schijnbaar zomaar op elkaar volgen.

Het tweede deel, al even origineel *Interludium* genoemd, was dan totaal anders: Westerlinck kreedde met enkele kiemcellen een geladen en

gespannen sfeer. Dissonanten die sterk aan Bela Bartok doen denken, vol expressie, doch ook herkenbare klanken, als een soort verademing, met centraal een heuse koraalmelodie.

Maar stevast wordt die herkenbaarheid afgebroken. Ook in het derde deel, *Postludium*, komt die spanning terug. Pianist Jan Vermoulen bracht een bezield en gemotiveerde vertolking: je voelt dat hij achter deze muziek staat, en dat hij ze beheerst. Een schitterende vertolking dus, die ons deed terugdenken aan de eveneens door hem gekreëerde *eerste planosonate* van dezelfde komponist tijdens een eerder middagconcert. Het scheen ons trouwens toe dat dat werk iets meer inspiratie van de komponist vertoende, maar ook nu weer kregen we een boeiend werk te horen.

Vervolgens was het de beurt aan Rafaël D'Haene. Hij schreef *Cassazione* voor viool, cello en piano. Een 'Cassazione' was rond de 18de eeuw een populaire suitevorm, die vooral ontspanning moest brengen. De komponist hier verzamelde, tussen een *prologo* en een *Epilogo* in, een zevental karakteristieke stukjes, elkaar zonder echte onderbreking opvolgend. We waren mijlener verwijderd van de vroegere verstrooiingsmuziek, doch kregen eigentijdse klanken voorgeschoteld, met afwisseling tussen lyrische passages en meer ritmische fragmenten; elegische momenten en grillige figuren.

In dit werk voelde je zo de hand van de meester in het vak: de instrumenten die elk in hun eigenheid tegenover elkaar worden uitgespeeld, maar toch steeds één geheel vormen. Dit samen met een originele inspiratie en persoonlijke stijl van de komponist. De uitvoerders, cellist E. Carlier naast de reeds eerder genoemde Z. Kowalsky en A. Grignard droegen hun steentje bij door een geslaagde versie te brengen: keurig samenspel en vol bezieling. Een werk dat wij bestlist nog willen horen.

Tenslotte werd dan het *Aemstel kwartet* van Karel Goeyvaerts gekreërd door het Gijbsrecht van Aemstel kwartet. Ook nu weer konden we kennismaken met een eigentijdse klankenwereld, doch van een totaal ander gehalte dan voorgaande werken. Het instrumentenmaterieel alleen al zorgde voor een aparte sfeer (fluit, harp,

viool en cello), terwijl het werk zelf minder konventioneel opgebouwd was. Het begon met dissonante akkoorden, als hijgende ademstoten op elkaar volgend. Naast dissonanten ook herkenbare elementen, met overwegend een ietwat lichtvoetig ritme. Het leken wel 'variaties' te zijn op een eigenlijk niet eksplicit gegeven thema, en zoektocht naar iets wat niet meer te vinden is.

Die indruk kwam er ook door de afwisseling van ritmische deeltjes en meer melodische passages, naast de verschillende combinaties van de instrumenten tegenover elkaar. Het zal ons wel niet door iedereen in dank worden afgemen, maar ook nu weer een lichte ontgoocheling die door ons heen ging na afloop van het werk. Misschien kan een tweede beluistering ons tot betere gedachten brengen.

Het zijn dan ook eerder gemengde gevoelens die ons blijven na dit toch wel belangrijke concert. Enkel de *Cassazione* van R. D'Haene voldeed aan onze verwachtingen, de andere werken misten net datgene wat je tot een spontaan gevoel van *dat is het* brengt. Maar ook hier weer voorzichtig zijn met onze commentaar, want uit gesprekken achteraf bleken de meningen nogal verdeeld te liggen.

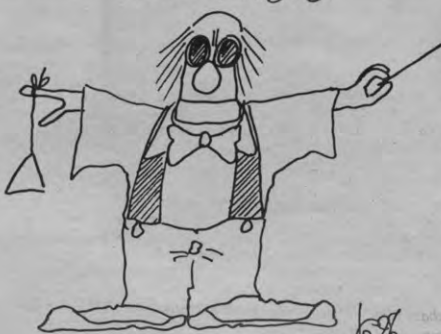
Al bij al vormde dit concert een geslaagde gelegenheid om kennis te maken met werk van hedendaagse Belgische komponisten. Een ideaal maar al te zeldzaam moment om miskende komponisten te geven wat hun toekomst: de erkenning dat toondichters van bij ons ook in staat zijn om goede muziek te maken. En daarbij mooi meegenomen als voorsmaakje van de twee kreativeconcerten die Leuven op 30 april vol muziek helpen maken. Want ook dan zullen enkele Belgische komponisten nieuw werk laten horen.

Wellicht kan dit concert ook aanleiding vormen om binnen de afdeling Muziekwetenschap tot een vast seminarie te komen over de hedendaagse Belgische muziek. Want alleen dan mag eigenlijk van een reële interesse voor onze eigen muziekkultuur gesproken worden.

Geert Stubbe

Dit concert wordt integraal uitgezonden door BRT3 op maandag 26 mei om 20.30 uur.

MINIMAL MUSIC

Een ontmanteling van de groei?

Het Internationaal Ontmoetingscentrum dat in Hasselt sinds jaar en dag ijvert voor een 'andere economie en een andere samenleving', en hiervoor zowel theoretische impulsen als praktische ontmoetingskansen wil geven, heeft zopas een leesboek gepubliceerd onder de titel 'Ontmanteling van de groei'. De economische crisis die wij thans doormaken is niet zomaar een voorbijaand verschijnsel dat met Kenyiaans of andere medicijnen kan verholpen worden, aldus de initiatiefnemer van het boek, Erik Van den Abbeele: "De realiteit is dat, overal in de geïndustrialiseerde landen, wij nu de rekening gepresenteerd krijgen voor een economisch groeiemodel, waarvan wij de kosten (energie, materiaal, grondstoffen, sociale ontwringing, uitbuiting van de derde wereld, onherroepelijke aantasting van het milieu, vernietiging van zelforganisatie, zelfredzaamheid, ambachtelijke vaardigheden en arbeidsvreugde) steeds voor ons uit hebben geschoven of steeds hebben afgewenteld op anderen." (p.7)

Met deze crisis staan wij op een fundamenteel keerpunt: het kapitalistisch ontwikkelingsmodel is ingestort en wij moeten volgens Van den Abbeele thans de keuze maken voor een "meer humane, rechtvaardige, ecologische samenleving op menselijke maat". In deze weggrotende samenleving merkt de auteur steeds meer ontkenbare alternatieven, als daar zijn bedrijven in zelfbeheer 'waar arbeid meer is dan een baan, een broodwinning, een levenslange bezigheid of produktie, waar arbeid een groepsgebeuren is, zodat mensen ervaring op kunnen doen in het zelfverantwoordelijkheid dragen, in het kollektief hun eigen leven in handen nemen, in een meer rechtvaardige samenleving met oog voor ecologie, leefbaarheid en menselijke schaal een even belangrijk 'produkt' van de arbeid is als het individueel verdiende loon'.

In diverse streken herleeft binnen het eigen dorp of buurt terug de lokale economie, met veel zelforganisatie en zelfvoorziening. Ook blijken her en der in dezelfde filosofie initiatieven voor streekontwikkeling te ontstaan. Het boek wordt een leesboek genoemd, omdat er meer dan 15 auteurs, uit binnen- en buitenland, elk een eigen bijdrage geleverd hebben. Die auteurs blijken op nogal wat punten met mekaar van mening te verschillen, om maar één voorbeeld te noemen. Zo ziet André Gorz nogal veel heil in de nieuwe technologische ontdekkingen omdat dit de 'bevrijde tijd' voor allen

steeds ruimer zou maken, terwijl de anderen deze modernisering (onder meer informatika) sterk bekritiseren en sterk vrezzen voor de kapitalistische kolonisatie van die 'bevrijde tijd', en waarschuwen voor 'ledigheid'.

Wie de inhoudstafel overloopt merkt vooraf reeds op dat het denken in termen van alternatieven een voorname plaats inneemt in het boek. Aanzetten in de praktijk worden onder meer geleverd door bedrijven in zelfbeheer in West-Duitsland, lokale economieën in Engeland, de autonome streekontwikkeling ten zuiden van Wallonië (Chimay en omstreken) en de werkbeweging in Nederland. Hoe de postindustriële samenleving er mogelijk zou dienen uit te zien wordt onder meer bediscussieerd door Hazel Henderson, Johano Strasser, André Gorz, James Robertson, Willy Coolsaet, Joseph Huber, Otto Ulrich; allemaal mensen die in hun land thinktanks zijn voor de ecologische beweging. In de drie laatste bijdragen wordt gezocht naar tussenstappen met onder meer Roefie Hueting, Erik Van den Abbeele, Ingmar Granstedt. Totdaar een summier introductie van het boek.

Duale economie

Opvallend is dat de meeste auteurs de weg naar hun alternatieve maatschappij erg geleidelijk zien, dit wil zeggen zonder bijvoorbeeld een revolutionair breukmoment, waar bijvoorbeeld de arbeidersklasse de macht neemt. Diverse auteurs stellen dat er thans in de samenleving sprake is van een duale economie, eh dat het er eigenlijk op aankomt 'beide economieën vruchtbaar op elkaar te laten inwerken', aldus Johano Strasser, een thinktank van het Westduits Network Selbsthilfe. Waar de ene economie zich kenmerkt door een voortdurend verdergaande arbeidsdeling, vervanging van natuurlijke produktievormen door de professionaliseerde geld-economie, en ook door steeds grootschaliger produktie- en distributie-eenheden, kenmerkt de alternatieve beweging zich al jaren door 'kleinschalige produktie die minder verlicht is met de markteconomie, vermindering van de arbeidsdeling, zelfbeheer, regionale en lokale zelfvoorziening, autonome arbeid en andere vormen van niet in geld uit te drukken prestaties', aldus Strasser (p.81). Strasser maakt even later vrij duidelijk dat de alternatieve beweging geen vuist kan maken om een 'volwaardig, alomvattend alternatief voor de officiële economie' te zijn. 'Sterk professionaliseerde industriële vormen van produktie zullen wij in de toekomst nog wel in hoge mate nodig hebben. Dat is ook onontbeerlijk voor het goed functioneren van de alternatieve economie. Hoe komen wij anders aan onze grondstoffen, halffabrikaten, werktuigen en machines, die wij hoe dan ook niet kunnen missen, noch voor autonome arbeid, noch voor burenhulp, noch voor zelfberende produktie in ambachtelijke kollektieven enz...' Volgens Strasser komt

het erop aan een vruchtbare wisselwerking tussen beide economieën te creëren. Vanuit de alternatieve economie moet vooral de ecologisch verantwoorde produktie en het bestaan van een menswaardige arbeidskultuur in de grootschalige economie doordringen. Socialisering van de produktiemiddelen is hiertoe noodzakelijk, aldus Strasser.

Arbeidselite

De Franse natuurwetenschapper én filosoof Gorz ziet ook een duale economie, maar dan wel een van een heel andere aard: 'Op dit ogenblik bestaat een maatschappij met aan de ene kant een kern van gekwalificeerde en stabiele lonarbeiders, goed betaald en beschermd door kollektieve arbeidsovereenkomsten — die ik de 'arbeidselite' noem — en aan de andere kant een meerderheid van werklozen, halve werklozen, mensen met prekäire arbeidsstatuten en seizoenarbeiders, de laaggeschoolden en met hun tijdelijke, veranderlijke, toevallige, niet-gekwalficeerde arbeid noem ik deze massa de gemarginaliseerden, buitengesloten uit de overheersende maatschappij, een 'niet-klasse van niet-werkers', aldus Gorz. Gorz ziet een heel andere evolutie in deze dualisering van de economie; 'in de VS knokken de uit het produktieproces gestoten voor het voorrecht om hun persoonlijke diensten te mogen aanbieden aan de 'arbeidselite'. De miljoenen banen die het afgelopen decennium in de VS tot stand gekomen zijn, kwamen er alle in de persoonlijke dienstensektor: restaurants, fast food, bewakingsdiensten en schoonmaakdiensten...' (p.99). Als wij dit soort 'Sud-Afikanisering' willen vermijden, liggen de oplossingen voor de hand:

wij moeten de bestaande normen van voltijdse arbeid opheffen, zodanig dat iedereen zijn deel van de maatschappelijk noodzakelijke arbeid kan leveren: mensen zouden nog slechts 2 à 3 dagen moeten werken volgens Gorz.

Basisinkomen

Dit voorbeeld wordt niet enkel ter informatieve titel bovengehaald in deze boekbespreking, maar ook om even aan te tonen waar het boek soms wel eens mank loopt. Het is moeilijk om de verschillende bijdragen met mekaar te vergelijken, omdat de auteurs in bepaalde gevallen andere inhoudende geven aan hetzelfde begrip. Er is het voorbeeld van de duale economie, maar ook de verschillende invalshoek waarmee het thema 'basisinkomen' wordt bespeeld. Met basisinkomen wordt een bedrag bedoeld dat de staat aan eenieder zou uitkeren, een soort onvoorwaardelijk bestaansminimum dus. Bij Gorz wordt scherp uitgehaald naar het voorstel van rechtse economen als Milton Friedman die een laag basisinkomen van zo'n 8000 Bf per maand willen invoeren, omdat die erop rekenen dat de werklozen vervolgens dit minimaal inkomen gaan proberen wat op te krikken door welk werk dan ook aan te pakken, waardoor dit werk nog minder betaald zou gaan worden dan nu reeds het geval is. In andere teksten wordt bijvoorbeeld door James Robertson gepleit voor een 'adequaat, niet-belastbaar minimuminkomen dat verstrekt wordt door de staat, waarbij men vrij is daarbovenop een belastbaar aanvullend inkomen te verdienen uit andere bronnen' (p.152). Als argument geeft Robertson onder meer aan dat 'de arbeidsmarkt veel vrijer zal worden doordat dat deel in de werknemersinkomens dat bestemd is voor levensonderhoud, wegvalt uit de door werkgevers te betalen lonen. Op die manier draagt het basisinkomen ook

positief bij tot de nationale economische concurrentiekracht!' Juist door het feit dat er geen bedragen worden geplakt op het voorstel van Robertson is het onmogelijk om te bekijken of de kritiek van Gorz inderdaad opgaat voor de visie van Robertson, al lijkt het er fel op natuurlijk. Nog moeilijker wordt de discussie als andere auteurs inderdaad voorwaarden gaan verbinden aan de uitkering van staatswege van dit basisinkomen. Vele lezers, die vertrouwd zijn met de discussie rond dit basisinkomen, zullen wel even met de ogen knipperen als ze het voorstel lezen van Erik Van den Abbeele dat ieder in ruil voor een algemene deeltijdse burgerdienst 'het basisinkomen zal uitgekeerd krijgen. In zijn voorstel wordt de maatschappelijk noodzakelijke arbeidsuren door middel van nog meer arbeidsbesparende technologie, gereduceerd tot 2 uur per dag. 'Op het vlak van de arbeidstijd betekend dit het herleiden van de arbeid in grootschalige infrastructuur tot een deeltijdse burgerdienst voor ieder'. Hoe zo'n verplichte burgerdienst ooit zal kunnen gerijmd worden met de gedecentraliseerde samenleving waarvan deze ekologien dromen, is mij een raadsel.

Dit alles neemt niet weg dat het boek de moeite waard is om te lezen, omdat je toch in één keer een overzicht geboden krijgt van een aantal voorstaande West-Europese en Amerikaanse denkers. Wat de samenstelling van dergelijke boeken in de toekomst betreft lijkt het ons zinvoller de auteurs een aantal vragen voor te leggen en in een synthese de antwoorden met mekaar te vergelijken...

Luc Vanhaerentals
'Ontmanteling van de groei', leesboek over een andere economie. 277 blz., uitgegeven door het Internationaal Ontmoetingscentrum, Lazerijstraat 6, 3500 Hasselt.

Kan ik ook AIDS krijgen?

Aan het einde van de jaren zeventig deed een nieuwe ziekte haar intrede in de wereld: AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome). Bijna iedereen heeft tegenwoordig al wel gehoord van AIDS maar verre van iedereen heeft er een juiste kijk op. In de hoop een reeks misverstanden uit de weg te kunnen ruimen organiseerde Medica op 13 maart voor de geneeskundestudenten een debat over AIDS dat ook openstond voor mensen van buiten de fakulteit.

Eerst sprak prof. Desmyter. Hij is viroloog en het pas opgerichte AIDS-labo in het academisch ziekenhuis St-Rafaël staat onder zijn verantwoordelijkheid. Tevens zetelt hij in de nationale AIDS-kommissie waar alle nieuwe gevallen van AIDS in België zouden moeten worden geregistreerd. Prof. Desmyter hield een virologische uit-

eenzetting (AIDS wordt kwasi zeker overgedragen door het retrovirus LAV/HTLV III) die op het publiek van hoofdzakelijk geneeskundestudenten was afgestemd. Hij verdedigde de definitie van AIDS volgens de Amerikaanse "Centers for Disease Control" (CDC) die stelt dat een persoon als AIDS-patiënt mag worden beschouwd als bewezen is dat hij een infectie of kwaadaardige ziekte vertoont die een onderliggend defect van de immuniteit doet vermoeden, een verminderde immuniteit waarvan geen andere oorzaak (zoals bv. een behandeling met kortikoiden) kan worden aangetoond. Het is dus niet voldoende dat men met het AIDS-virus besmet is. Die besmetting kan overigens enkel via bloed-bloedcontact plaatsvinden. Wie de AIDS-ziekte ontwikkelt, sterft zeker binnen de drie jaar. Het grootste deel van de besmette personen echter worden gezonde dragers. Op de vraag waarom de ene blootgestelde persoon AIDS krijgt en de andere niet, antwoordde prof. Desmyter dat dit nog niet geweten is maar dat een onhygiënische leefwijze met bijvoorbeeld herhaald contact met het virus een rol kan spelen. Dit is dan de reden van het bestaan van duidelijke risikogroepen: homoseksuelen, drugsverslagers en hemofiliëpatiënten die bloedprodukten moeten krijgen. Het veel voorkomen van AIDS bij Zairezen en Haïtianen zou kunnen te maken hebben met een overvloed van het virus in hun kontreien. Daaruit kan men dan weer min of meer afleiden dat de wieg van het virus in Centraal-Afrika stond en dat het via de Karabiën de USA bereikte. AIDS-virus is nog steeds aan zijn opmars bezig. Zo telt België momenteel reeds 10.000 mensen met antistoffen tegen het virus (maar nog geen 100 patiënten die dan trouwens meestal uit Zaire afkomstig zijn). Prof. Desmyter kon ons enkel geruststellen met het melden van een afzakking in de aanroei van AIDS, vergelijkbaar met die van de werkloosheid...

Voorzienigheid

De tweede spreker op het debat was Dr. Prinsen, bioloog en arts, wetenschappelijk medewerker van het Tropisch Instituut in Antwerpen en sekretaris van de Stichting AIDS Gezondheidszorg. Hij belichtte de sociaal-culturele gevolgen van AIDS. AIDS wordt gebruikt als medisch pseudoargument voor discriminatie van ho-

moeskeulen en voor racisme. De identifikatie van AIDS met homoseksualiteit is oneerlijk want heteroseksuele promiscuïteit leidt evenzeer tot een verhoogd risico op AIDS. Een hele reeks voorpelbare gevolgen van de AIDS-hysterie hebben zich reeds gemanifesteerd: sommige verzekeringsinstellingen eisen een AIDS-test, er worden speciale anti-AIDS-kondomen en -glijmiddelen verkocht, huwelijkskantoren leggen lijsten aan van niet besmette personen, allerlei preventieve vitamines en mineralen worden aangeprezen. Bovenal heerst er een groot gebrek aan degelijke informatie en voorlichting. Onder invloed van de boulevardpers geloven veel mensen nog dat AIDS overgezet kan worden via het toilet, glazen en zo. De Stichting AIDS Gezondheidszorg (STAG) werd zowat 6 maand geleden opgericht om het wetenschappelijk werk, de psycho-sociale begeleiding en de voorlichting van de bevolking te coördineren. Zo functioneert er momenteel een AIDS-telefoon (03/216.44.00) die praktisch constant rinkelt. Bij de voorlichting dient vooral het gevaar van overzetting via anale koïtus en besmette naalden benadrukt.

Er konden op het debat vervolgens vragen worden gesteld. Enkele medische details werden verder uitgediept, er werd gesproken over het aanvaardingsproces van een patiënt waarin de huisarts vooral een vertrouwenspersoon zou moeten zijn en in verband met de mogelijke reacties van de familie en de omgeving werd verwezen naar de film *An early frost*. Prof. Desmyter liet verstaan dat een vaccin of serum tegen AIDS nog een tijd op zich zal laten wachten en pleitte voor meer fondsen voor het AIDS-onderzoek omdat het hier toch gaat om een nieuw en dodelijk virus waarvan de grens nog niet gekend is. Op de vraag of het virus niet eens als straf vanwege de Voorzienigheid naar de aarde zou kunnen zijn gezonden, antwoordde de professor lakoniek: "Dat zou kunnen..."

Medica's AIDS-debat was wetenschappelijk-informatief, stond even stil bij de problemen van de getroffen (de homoseksuelen), situeerde en relativerde de AIDS-psychose en toonde de manier waarop het probleem vandaag krachtadig dient aangepakt.

Kris Van Haecht

DE BOMMEN WAREN NOG MAAR NET OP — De 'vrije-wereld-bommen' waren nog maar net op Libië gedropt of ergens in de Brusselsestraat bood iemand, op zijn eigen manier, afweer. (foto Veto)

Veto sprak met Guy Mortier

Ik heb een hekel aan klichees

Mortier is verveeld als wij — keurig op afspraak — aan zijn deur staan voor een Veto-interview. Humo bestaat vijftig jaar, Jan Van Rommelaere heeft hem voor de TV-kamera's gesleurd (in het schabouwerlijke *Argus* van dinsdag — jawel — 1 april); Betty Mellaerts gebruikte haar charmes iets intelligenter tegen hem voor de radiomicrofoon (*Het Vermoeden*, woensdag 2 april); en een paar Nederlanders lieten hem dingen zeggen waar hij achteraf zelf niet zo tevreden over was. Het grootste gedeelte van de Vlaamse schrijvende pers zweeg natuurlijk als vermoord — wat besprekingen van de striptentoonstelling *Humo achter glas* uitgezonderd. Maar dat is Humo wel gewend: het buitenbeentje, het leuke eendje van de Vlaamse mediawereld moet niet op al te veel sympathie rekenen bij 'de kollega's'. Dat zal Mortier een zorg zijn — de oplage blijft stijgen en zit nu al boven de magische piek van de 250.000.

En dat terwijl iedereen eigenlijk boos is op Humo. Zelfs de eigen *patron*, de familie Dupuis onzaliger gedachtenis, heeft jarenlang stokken in de wielen gestoken om de eigen telg te boycotten (lees in dat verband *L'affaire Dupuis*, *Dallas sur Marcinelle* van Danny De Laet, NCM Editions, 1985). Mortier is dus binnen het kleurloze Vlaamse perswereldje op zijn zachtst gezegd een fenomeen: een man die vergevuld en aanbeden wordt, maar niemand onverschillig laat. Het is hem aan te zien: graatmagere, spichtige kop, vinnige ogen en niet bijzonder entoesiast omdat hij weer het stereotiepige gezeur verwacht over 'de affaire Camps' en 'de affaire Coenen'. Maar *noblesse oblige* en Veto krijgt een kans.

Schudden voor gebruik

Veto: Vanaf het prille begin van de loopbaan ben je eigenlijk een lastpost geweest. De manier waarop je de BRT binnenraakte bijvoorbeeld.

Mortier: «Oh dat. Een oud verhaal. Ik was toen zeventien, deed mijn eerste kandidatuur germaanse in Leuven en was bezeten van rockmuziek. Op de BRT kon je daar niet voor terecht. Ik dus s'avonds met mijn oor op mijn transistor, luisteren naar het Engels-talige Luxemburg, two-o-eight weet je wel. Eindelijk besloot de BRT eens 'modern' te gaan doen: een klein uurtje rockmuziek op zaterdag, samen-gesteld door Jan Torfs en gepresenteerd door Frieda Linzi. Dat was een zangeres in die dagen.»

Veto: Nooit van gehoord meneer.

Mortier: «Prijz jezelf gelukkig! Ik was woedend en schreef een brief om te zeggen dat heel dat geval waardeloos was. Waarop ik antwoord kreeg van de productieleider, Léonce Gras, een dirigent klassieke muziek: als ik het beter kon, moest ik het maar zelf doen.»

Veto: En dat deed je?

Mortier: «Ja, dat had hij waarschijnlijk niet verwacht. Ik trok mijn stoute schoenen aan, nam mijn platenkollektie onder de arm en stond voor zijn deur. Ze gaven me dan drie weken lang een kans en daar kwamen een paar goede reacties op. Ik mocht blijven, mijn programma liep om de veertien dagen na het nieuws van één uur. *Schudden voor gebruik* noemde ik het.»

Veto: Die titel op zich was typerend. Het was niet alleen het eerste rock-programma in ons land, het was ook de eerste poging tot absurdistische humor in Vlaanderen.

Mortier: «Je bedoelt die verhalen tussenin over mijn ome Sjaak en zo? Dat was zwaar onder invloed van Wodehouse en van Godfried Bomans. Vooral van Bomans. Ik schreef al jaren stukjes in zijn stijl voor mijn prive-rol, en daar ben ik toen mee doorgegaan voor de radio.»

Veto: Je hebt Bomans in die periode ook geïnterviewd.

Mortier: «Nee, dat was later, een *Humo* sprak met. Of jawel, je hebt gelijk: voor Robbedoes heb ik dat ook eens gedaan. Die hadden zo'n wedstrijd, 'de jonge reporter' of zo. Bomans was in Leuven. Ik had hem aangeklampt en was een ganse avond met hem opgetrokken. Schitterend was dat, ik was zeventien jaar en op stap met het idool van mijn jeugd. Een buitengewoon man, die Bomans, hij bleef vriendelijk, was konstant geestig, speelde eigenlijk kontinu zijn rol — hij bleef charmeren. Een geweldige avond. En ik distilleerde daaruit inderdaad een interview en stuurde dat naar Robbedoes, en die plaatsten het.»

Veto: Die Bomans-liefde is lang merkbaar geweest in je werk. Nog in 1972 schreef je een stukje als inleiding op een

bundel interviews van Piryans en De Coninck (Woe is woe in de Nedderlens, Manteau). Dat zou zo kunnen weggeden zijn uit Buitelingen of Kopstukken.

Mortier: «Welk stuk bedoel je?»

Veto: Ik citeer: het heerlijkste aan interviewen is dat je zelf je vijanden kunt kiezen. Zeldzamer dan de gevlekte fuut immers die onthechte zielen die je na 'ezing van het interview dat je van hen afgenomen hebt, niet ongeremd gaan haten'. En verder: 'Echte rotten in het vak gaan soms zover nog lekker even in de brievenbus van de geïnterviewde te plassen, maar een regel is dat niet'.

Mortier: «Ja, ja. Ik heb die man inderdaad schaamteloos gekopieerd. Ik aaband hem, die nonsens-humor, die fijne taalkeuze — een puur genot. Hoe hij altijd het juiste woord wist te kiezen. Schit-tend.»

Liefde voor de vorm

Veto: Die liefde voor het juiste woord heb je toch ook van Elschot. Je regressieerde onlangs nog door Het Dwaallicht en Lijmen in Humo op te nemen.

Mortier: «Dat klopt, ja. Ook hij heeft dat, die sobere, trefzekere stijl. Ik ben daar verliefd op, ik gruw van al die puddingachtige, gezochte stijlmidde-len die je zo vaak tegenkomt bij mensen die zichzelf interessant vinden.»

Veto: Dat lijkt mij ook de eigenlijke reden te zijn voor het *Humo*-sukses; die klare, sobere stijl die zo vlot wegleest. Ik heb zelf ooit ondervonden dat *Humo* het enige tijdschrift is dat ik op de trein kan lezen. Ik ben dan de zinsbouw gaan ontliden en heb die vergeleken met die van andere bladen. *Humo* gebruikte 1/3 keer meer interpunctie en nergens vond ik een ingewikkelde volzin.

Mortier: «Ik let daar inderdaad zeer sterk op. Let wel: een sterk gekonstrueerde zin, een soort Latijnse periode, kan soms mooi zijn. Maar dat gebeurt toch uiterst zelden, zodat je er bijzonder voorzichtig mee moet zijn. Ik hou daarom bijna fanatiek veel van een sobere zinsbouw, een directe stijl, eenvoud in het taalgebruik met toch een geladen woordkeuze. Grootmeesters als Bomans en Elschot hebben trouwens bewezen dat dergelijke taalvormen ontzettend mooi kunnen zijn. Het juiste woord op de juiste plaats, dat is mijn ideaal ja. Al moet je ook daar weer voorzichtig mee zijn: te sterke woordselectie kan weer tot klichee-vorming leiden.»

Een onfeilbaar criterium

Veto: Zoals?

Mortier: «Ach, je hebt van die modieuze uitdrukkingen. Dat ontstaat in het Noorden en waait dan over de grens. En plots gaat iedere oen zich hip voelen als ze dat eindeloos herkauwen. 'Vier doelpunten op rij' bijvoorbeeld in de voetbaljournalistiek, zoets komt er bij mij niet door, ik maak daar gegarandeerd 'een rij' van. Of nog zo'n modieuze term: 'even doorprijken naar'. Als ze op de radio naar iemand overschakelen, jakkes! De eerste keer kijk je verrast op, maar als je dat dan blijft tegenkomen, dan gaat het verschrikkelijk irriteren.

Ik heb een hekel aan klichees, behalve in een parodie uiteraard. Ik heb overigens een zeer eenvoudige maar onfeilbaar selectiekriterium: als Louis De Pelsmaeker een wending gebruikt, schrijf ze dan af, dan is ze verlaten.»

Veto: Die directe, frisse stijl kom je dan ook in heel *Humo* tegen. Soms lijkt het blad door één man geschreven te zijn.

Mortier: «Dat is toch niet helemaal waar, elke journalist heeft zijn eigen

kenmerken, legt zijn eigen accenten. Maar alles gaat in principe wel door mijn handen ja, en mijn rode stift kan genadeloos zijn. Zeker in het taalgebruik duld ik geen gemakzucht.»

Veto: Overgehouden uit je opleiding Germaanse?

Mortier: «Ten dele. In dat opzicht heb ik aan die opleiding wel iets gehad. Het eerste jaar altans, toen ging ik getrouw naar elke les. De jaren daarna had ik het veel te druk en kon ik mijn tijd zinniger gebruiken: ik had dat programma op de BRT, ik maakte platenrecensies voor Humo en probeerde al eens een scenario voor een strip. Maar dat laatste heb ik laten vallen omdat ik er niet dadelijk respons op kreeg. Maar inderdaad, korrekt taalgebruik heb ik wel een beetje opgestoken aan de universiteit. Literair daarentegen heb ik er niets geleerd.»

Tesisstudenten

Veto: Heb je eigenlijk die studies voltooid?

Mortier: «Op mijn tesis na wel. Die tesis! Ik had een hekel aan in de bibliotheek zitten en ik koos dus een onderwerp waarvoor ik de meeste informatie mondeling kon verzamelen: een heimat-schrijver, het was de vader van een assistent, Ludo Simons. Een toffe kerel was dat, hij is vandaag hoofdbibliothekaris in Antwerpen of zo.»

Veto: En hij doceert bibliotekewezen in Leuven.

Mortier: «Is dat zo? Nu ja, ik wilde het mezelf dus gemakkelijk maken, maar het lukte niet, ik kon me daarop niet concentreren. Veel te saai voor mij.»

Veto: Het is wel een merkwaardig fenomeen, succesvolle journalisten die aan de universiteit nooit hun tesis geschreven krijgen: Mark Uytterhoeven (*BRT-sportredakteur*), Walter Deboeck (*De Morgen*), Raf Busstraen (*filmrecensent De Standaard*), Frans Boenders (*BRT-Fundamente*).

Mortier: «Ja, waar ligt dat aan? Ik zelf heb aan de universiteit het belang van een komma geleerd en van *dt*, en wat Engelse grammatika. Het zijn dingen waar je je voordeel mee doet later, maar ik was toch blij dat ik er weg was (grinnikt). Om te gaan lesgeven.»

Veto: Lesgeven? Mortier?

Mortier: «Jawel mijnheer. Ik heb twee interims gedaan, telkens bij de nonnekes, eenmaal in Geel, eenmaal in Berlaar. Bij de tweede interim hield ik het niet meer uit. Ik zie het gelukkige gezicht van moeder-overste nog voor me, toen ik haar ging vertellen dat ik er mee kapt.»

Veto: En toen werd het menens?

Mortier: «Ja, ik was blijven *free-lancen* voor Humo en plots kwam daar een-gat. Karel Anthierens verhuisde van de hoofdredactie naar de algemene direktie van Dupuis. En hij heeft mij toen voorgesteld als zijn opvolger.»

Veto: Hoe oud was je toen?

Mortier: «Vijfentwintig.»

Veto: Waarom niemand uit de redactie? En waarom zo'n jonge blaag? *Humo* was toen toch ook al een belangrijk blad. En Karel Anthierens is niet dadelijk een progressieve rakker.

Mortier: «Ik weet het niet. Misschien zag hij wat in mij. Het was toen 1969, de roek was in volle expansie en ik had daar bij Humo aan meegewerkt. Misschien daarom, ik weet het niet. Po... ik was ik in die tijd allesszins nog *clean*, ik had zelfs geen politieke opinie. Die heb ik eigenlijk pas gevormd toen ik met de ploeg ben gaan werken die ik zelf heb kunnen samenstellen.»

Mortier slaperig? Schijn bedriegt, leg hem maar eens een klichee voor. (foto Veto)

Legendarische generatie

Veto: De legendarische *Humo*-generatie: Piet Piryans, Herman De Coninck, Guido Van Meir... De meesten zijn ondertussen vertrokken en ook Van Meir wil paat time werken. *Vermoedheidsverschijnselen*?

Mortier: «Bij Humo werken is natuurlijk konstant onder druk werken. Dat is de erfenis die de Dupuis ons hebben nagelaten: met veel te weinig mensen veel te veel moeten doen. Die verantwoordelijkheid kan gaan wegen, het entoesiasme raakt uitgeput. Dat is trouwens het eeuwige probleem van de ouder wordende journalist.»

Veto: De dood van een handelsreiziger?

Mortier: «Daar kan je het wel mee vergelijken, ja. Je mag ook niet onderschatten dat Humo anders werkt dan de meeste andere bladen: zij halen mensen jong in huis en laten ze er dadelijk invliegen. De eerste opdracht bijvoorbeeld die ik Herman De Coninck gaf, was Jan Wolkers interviewen. Dat is niet niks. In een doorsnee-redactie doe je eerst de

rubriek 'gebroken benen', dan mag je al eens een voetbalwedstrijd verslaan en als je geluk hebt mag je tenlotte — vaak als een *fin de carrière* — wat met Je Groten der Aarde gaan praten. In Humo zet je die laatste stap vanaf de eerste dag en dat wil ik zo ook houden. Journalistiek is immers geen kwestie van huisvlucht alléén, het is vooral een kwestie van ideeën, ideeën en nog eens ideeën. Er zijn niet zoveel mensen die dat in zich hebben. En na verloop van tijd is hun uitgeblust of vermoord raken. Je eerste razernij is dan achter de rug, je hebt het allemaal eens gezegd en dan moet je het nog eens zeggen en nog eens en nog eens. Dan moet vakmanschap de plaats innemen van greigheien en dat kan wel frustrerend zijn.»

* * *

Over die vermoedheidsverschijnselen en hoe hij die overwint, praat Mortier volgende week verder in dat andere vierletterige blad dat eindigt op o. Reserveer nu al je Veto.

Eddy Daniels

Teaterprof die om hulp roept ... en het is niet gespeeld

Teater is een uiterst vluchtige kunst. Van voorbije voorstellingen blijft weinig taastbaar over. Precies deze vluchtigheid maakt het reconstrueren van zijn geschiedenis des te noodzakelijker. Op enkele verouderde en/of fragmentaire werken na, beschikt het Vlaamse teater niet over een degelijke geschiedschrijving van zijn eigen verleden. Het huidige teaterleven in ons land heeft echter nood aan een eigen geschiedenis.

Onder impuls van het Vlaams Teaterinstituut (in oprichting) werd door de vier Vlaamse universiteiten (UIA, VUB, RUG en KUL) bij het Fonds voor de Collectieve Fundamenteel Onderzoek een project ingediend om een aanvang te maken met het schrijven van een uitgebreide geschiedenis van het professionele teater in Vlaanderen. Door dit Fonds werd een startsubsidie ter beschikking gesteld. Het project omvat twee delen: in een eerste periode zal het teater tussen 1830 en 1914 onderzocht worden. In een tweede fase zal het teater tussen 1914 en nu bestudeerd worden.

Om geschiedenis te schrijven zijn er vele documenten nodig: brieven, programmabrochures, perskritieken, krantenknipsels, rekeningen, foto's, ander beeldmateriaal enzovoort. Het kleinste document, het kleinste detail, dat op zich zelf waardevol lijkt, kan in een grotere context gebracht, plots de sleutel bevatten tot het oplossen van vele vragen.

Bij deze willen wij dan ook een oproep doen tot alle partikulieren, die — zelfs in overgrote hoeken van kelders of zolders — over documenten zouden beschikken, die ons kunnen helpen het verleden van het Vlaamse teater te ontsluiten.

Deze documenten kunnen betrekking hebben op het gespeelde repertoire, op de geschiedenis van een gezelschap, op de appreciatie van voorstellingen, op de houding van de overheid, op de economische kanten van het teaterbedrijf, enzovoort. Zowel beeld- als geschreven materiaal zijn welkom. Het is niet eens wens dit materiaal als bezit te verwerven, maar wel de mogelijkheid te creëren om het door te nemen, het eventueel te fotokopiëren en te verwerken in het kader van dit historisch project. Indien sommigen hun documenten beschikbaar zouden willen afstaan, kan hiervoor steeds een onderzoek gezocht worden.

Aan al wie ons bij deze taak van het opsporen van documenten behulpzaam kan zijn, zouden wij willen vragen contact op te nemen met:

Prof. Dr. Carlos Tindemans
Universitaire Instelling Antwerpen
Departement Germaanse, Blok A
Universiteitsplein 1
2610 Wilrijk
tel: 03/828.25.28
binnenpost 299 en 296
of tel. 03/449.27.04

Bisschop Paul Van den Berghe:

De zwarte mens is aan het uiterste van zijn geduld

De Zuid-Afrikaanse katholieke bisschoppenkonferentie nodigt jaarlijks buitenlandse delegaties uit voor het bijwonen van haar bijeenkomsten. Dit jaar was het de beurt aan een Canadese en een Belgische delegatie. Buiten de kerkelijke verplichtingen zoals het bijwonen van de conferentie en het bezoeken van de Vlaamse missiekerk aldaar heeft die Belgische delegatie een rondreis gemaakt door Zuid-Afrika. De Zuid-Afrikaanse kerk is zeer sterk zwart, de kleurlingen en zwarten vertegenwoordigen er meer dan 80%. Daarom werd hoofdzakelijk aandacht besteed aan de zwarte satellietsteden rond de grote blanke steden. Dit in tegenstelling tot CVP-Europarlementslid Pol Marck, die op kosten van de Zuidafrikaanse regering, tesamen met zijn echtgenote, een reisje kon maken, inclusief helikopterbezoeken boven zwarte woonwijken, en die gesprekken had met iedereen behalve met de slachtoffers van de apartheid (zie Veto 23 en Veto 8). Veto had een lang en uitgebreid gesprek met Paul Van den Berghe, bisschop van Antwerpen en één van de drie leden van de Belgische delegatie.

Veto: Waar bent u gaan luisteren en gaan kijken?

Van den Berghe: «Men heeft ons in contact gebracht met typische en problematische situaties. Dat was wel beperkt tot de grote steden, het zwartepunt van de problematiek. Dit geeft wel een vertekend beeld, omdat de zwarten in de grote betwiste areas zoals Soweto er nog beter aan toe zijn. In de thuislanden en in de agrarische gebieden is er veel minder werk, daar zijn de zwarten nog armer.»

Veto: Wie heeft u daar gesproken?

Van den Berghe: «We hebben voornamelijk contact gehad met zwarten of met mensen die heel hun leven in de zwarte wijke gewerkt hebben: priesters, religieuzen, jonge blanke mensen, kleurlingen van indische afkomst, zwarte sociale assistenten, zwarte dokters, leiders van de mijnwerkers, de leider van de Consumers boycott (nvd: deze actie omvatte de boycot door de zwarten van de blanke winkels, deze persoon is na zijn bezoek aan België door de Zuidafrikaanse overheid onderworpen aan zware beperkingen op zijn persoonlijke vrijheid), de leider van de UDF (nvd: United Democratic Front, de extra-parlementaire oppositie die op het legale vlak actie voert), met de leiding van de Cosatu-groep (nvd: de overkoepelende vakbondorganisatie die een dertigtal zwarte vakbonden vertegenwoordigt).»

Veto: Heeft u ook met blanke contact gehad?

Van den Berghe: «Eigenlijk hebben we geen contact gehad met de blanke bevolking — evenmin met het rurale gebied. Op één uitzondering na, namelijk dominee Beyers Naudé, die dan weer actief is in de strijd tegen de apartheid.»

Veto: Men beweert dat de pers in België eenzijdige informatie geeft over de situatie in Zuid-Afrika.

Van den Berghe: «Ik weet het eigenlijk niet zo goed. Ik volg de informatie niet nauwgezet. Als ik zo mensen hoor zeggen dat het weer overtrokken zal zijn, dan is dat waar en niet waar.»

«De meeste Zuidafrikaanse steden zijn veel rustiger dan Brussel; je ziet er op de luchthavens minder politie dan in Zaventem. In de blanke wijken merk je niet heel veel, dus dat is waar.»

«Het omgekeerde is dan ook waar. Er gebeurt dagelijks veel meer dan er in de krant komt in Zuid-Afrika zelf, en zeker op tv bij ons. Er zijn dagelijks incidenten en doden. De laatste achttien maanden zijn er meer dan 1200 slachtoffers gevallen. Zelf hebben we kleine anekdotes meegemaakt, dat je kan zeggen dat het erger is dan dat wat men hier voorstelt. Buiten die zwarte wijken voel je niet direct die spanning.»

Veto: Hoe reageren de Belgische missionarissen die in de zwarte gebieden werkzaam zijn, op die spanning en die strijd?

Van den Berghe: «Het is zo dat er op elk moment in zekere zin alles kan gebeuren. En dat zei een priester heel eenvoudig, niet om ons angst aan te jagen. Als we per auto in een zwarte wijk rijden, kunnen we altijd in een zware reik geraken. Je kunt enkel geraken, ze kunnen je uit de wagen sleuren, je wagen in brand steken. Ik kan niet waarborgen dat we niets tegenkomen.»

«Die onlusten flakkeren op. Dat zijn vuren die ontstaan. Het is formidabel hoe die overslaan in heel de zwarte

gemeenschap van Zuid-Afrika, dat is contagieus. Als er ergens iets ontstaat, gaat dat rond, dat dooft hier en dat zal weer elders beginnen.»

Veto: Is dat georganiseerd?

Van den Berghe: «Het ANC zit daar natuurlijk in en trekt er profijt uit. Maar het is te simplistisch om te zeggen dat ze allemaal gemanipuleerd worden door de ANC.»

«De psychologie van de zwarte mens, zijn werkelijkheid, is aan het uiterste van zijn geduld en dat hoor je ook in de kerk. De zwarte theologen, de zwarte priesters, de zwarte zusters, ze eisen steeds duidelijkere en sterkere stellingnames. Ze zijn aan de grens gekomen van een proces dat volgens hen veel te lang duurt.»

Oplossingen

Veto: Na uw terugkeer verklaarde u dat er een dringende noodzaak is aan een fundamentele en bevredigende oplossing voor het probleem van de apartheid. Ziet u zelf iets mogelijk in die zin om de twee partijen tot elkaar te brengen?

Van den Berghe: «Ik bezit niet het genie om een wonderoplossing uit de mouw te schudden.»

«Een sterk punt is, wat men ook zegt, dat iedereen meer en meer aanvaardt dat apartheid niet langer kan. Er is een aftakeling van de apartheid bezig, ook bij de blanke bevolking. Toch is dat heel taai, dat zit zowel in de psychologie, de mentale structuur, als in de wetgeving, de sociale structuur.»

«Het feit dat Botha nu dingen zegt die een jaar terug ondenkbaar waren, toont dat er een vooruitgang is. Er groeit een consensus, maar dat is een beetje een negatieve consensus — zo kan het niet meer. De positieve consensus is het zwakke punt; men kan weinig zekerheden aanbieden voor de weg om eruit te geraken. Men heeft de indruk dat de regering dat ook niet heeft.»

Veto: Hebben de Belgische missionarissen of de plaatselijke kerkelijke leiders bepaalde ideeën of voorstellen naar voor geschoven?

Van den Berghe: «Nee, die blijven vooral op het standpunt staan van het morele. De huidige situatie is absoluut onverantwoord, dat systeem moet opgeruimd worden. Zij komen niet naar voor met een politiek plan. Behalve als ze zeggen dat de regering radikale open gesprekken moet beginnen met iedereen, ook met het ANC. Maar dit is geen echt beeld van de toekomst.»

«Het is voor ons vanuit West-Europa heel simpel om te zeggen waar ze naar toe moeten gaan, "one man one vote", en alles is opgelost. Misschien is dat sociaal-juridisch wel nodig om daartoe te komen, maar daarmee kan je die problematiek niet onmiddellijk oplossen; er moet meer gebeuren.»

«De ongelijkheid staat in de grondwet zelf ingeschreven. Vanuit de nieuwe grondwet moet er een gelijkheids groeien. Ik denk dat het de konsekwentie is dat men iedereen konstitutioneel gelijk stelt.»

Veto: Ziet u dadelijk iets mogelijk?

Van den Berghe: «Het klinkt verwaand misschien, maar als ik Botha zou zijn, zou ik het spel spelen van "one man one vote". Hij heeft een poortje geopend, hij heeft onlangs voor de eerste keer gezegd dat hij vóór onderhandelingen is om de macht te delen.

Het angeltje is dat het enkel konsultatief is, niet deliberatief.»

«Je zou zo kunnen denken aan een zekere federalisering. Maar dat is bijna onmogelijk geworden omdat alles zo gemengd is. Men leeft in apartheid maar de eilandjes zijn allemaal zo door mekaar gesmeten. In Zuid-Afrika heb je overal hetzelfde, namelijk overal zitten ze bij elkaar, maar afzonderlijk. Moest je dan nog grote gebieden hebben, ... maar dat gaat niet meer. Met een federalisering zul je er niet uitgeraken.»

Veto: Hoe staat de bisschoppenkonferentie ten aanzien van ideeën op dat vlak?

Van den Berghe: «Men heeft uitdrukkelijk een ganse dag over die problematiek gesproken en mensen gehoord, maar het debat ging daar niet over. Het debat gaat fundamenteel, wat moet er in de strijd tegen de apartheid nu op dit moment gebeuren om de apartheid af te breken, en om bovendien niet te veranderen in een verschrikkelijke burgeroorlog.»

«Men heeft de vrijheid niet om te discussiëren over mogelijke formules, want de problemen zijn veel akuter. Men voelt dat er voor de zwarte bevolking geen terugkeer mogelijk is. Maar die doorbraak moet gekanaliseerd worden zodat het geen noodzakelijke dood wordt van duizenden mensen. Hoe in die omstandigheden de non-violent action te voeren, is de vraag van het ogenblik.»

KULeuven en boycot

Veto: De studenten aan de KUL hebben de academische overheid gevraagd een andere houding aan te nemen ten opzichte van de bestaande contacten, en om academische contacten te zoeken met mensen die werken naar een multiraciaal Zuid-Afrika. Dat zou in feite neerkomen op een boycot van de officiële contacten, zoals er in het verleden hier geweest zijn. Denkt u dat zo'n houding mogelijk en gewenst is voor een katholieke universiteit?

Van den Berghe: «Ik denk dat er vanwege de gemeenschap in haar geheel tegelijkertijd verschillende zaken nodig zijn. Er is nodig dat men op een efficiënte en symbolische wijze, de twee samen symbolisch maar ook efficiënt, toont dat men niet akkoord is. Vormen van afwijzing of boycot vind ik wel goed en eigenlijk zelfs gewenst.»

«Maar ik vind dat het ook nodig is — en dat is de zwakheid van onze reis geweest — om naar die mensen toe te gaan, als je bedoelt een bijdrage te leveren tot het veranderen van een werkelijkheid.»

«Je mag niet zo moreel toetslaan dat je met zulke mensen nooit meer wenst te spreken. Ik vind dat gevaarlijk. Je snijdt de mogelijkheden af om door contacten en door het overschrijden van grenzen bij hen steun te geven aan die elementen en die krachten die voor verandering zijn — die zijn er ook in de universiteiten — en bovendien ontwijkt je eigenlijk de harde dialoog. Ik vind een kreet nodig maar dat is te gemakkelijk.»

Veto: Er zijn professoren met duidelijke apartheidssympatieën die naar Leuven komen, maar als de studenten vragen om mensen van de andere kant uit te nodigen, wordt er tegengestribeld.

Bisschop Van den Berghe toerde rond in Zuid-Afrika en wilde aan Veto graag zijn impressies kwijt. (foto Veto)

Feitelijk kennen we maar één richting, en spreken we ook niet met de andere richting. Hoe staat u daar tegenover?

Van den Berghe: «Volgens hetzelfde principe, inderdaad...»

Veto: U zegt dat we op een efficiënte en op een symbolische wijze moeten tonen, dat we niet akkoord zijn. Als je dit duidelijk wilt maken, vooral naar de Zuidafrikaanse overheid toe, ben je dan niet verplicht je contacten met de ene partij te staken en je te richten naar de andere?

Van den Berghe: «Ja, maar het origineelste zou zijn, dat de universiteit iets doet wat het dichtst de oplossing benadert, namelijk de Zuidafrikaanse blanke en zwarte studenten bezoeken en samenbrengen. Men zou een soort "tripartite", een gesprek met drie moenten vormen, waarin de vraag gesteld wordt: "Waar ligt de toekomst van Zuid-Afrika?". Dat is aan iedereen tonen dat men tegen apartheid is, maar dat is tevens aangeven waar je naar toe wilt. Je kunt wel zeggen: "Wij stellen een boycot voor tegen deze of gene professor van Pretoria, die hier wenst te komen", en dat kan zijn effect hebben, maar dat heeft geen enkel effect naar Zuid-Afrika toe.»

Veto: Kunt u dit wat nader verklaren?

Van den Berghe: «De Zuidafrikaanse regering kent onze houding tegenover de apartheid, en zij zal op haar beurt regelmatig visa weigeren te verlenen. Een academische boycot wordt door hen ervaren als een speldeprikk, niet meer dan dat. Prioritair moet er een grondige mentaliteitsverandering tot stand komen binnen blank Zuid-Afrika. Wanneer men daar met de geschikte middelen in slaagt, dan valt heel het apartheidssysteem binnen de korste keren in duigen.»

Veto: Een isolatie van deze blanke minderheidsgroep acht u minder geschikt dan het onderhouden van vrije contacten?

ZOEKERTJES

● Je mist Inge, maar zij merkt daar waarschijnlijk niets van. Goede raad van Bea: pak het eens wat minder kritisch aan.

● Twee broers zoeken — voor volgende akademiejaar — elk een studentenkamer in dezelfde woonst. Omgeving kampus Heverlee. Tel. 053/21.05.52.

● Wie kan er mij aan het boekje Freud in Vlaanderen van F. Van Caillie helpen (uitgeprint in boekhandel). Geert Nys, Tervuursevest 10, Leuven. Bij afwezigheid bericht achterlaten a.u.b.

● Wie heeft mijn rode lederen portefeuille gevonden met daarin: pas, klubkaarten, ong. 300 fr.. Gelieve terug te brengen naar Christel Bemel-mans, Waversebaan 129, Heverlee.

Van den Berghe: «Zo'n boycot kan wel zijn effect hebben, denk maar aan de consumers-boycot. Deze boycot tegen de blanke handelsmiddelen heeft in bepaalde steden een enorm effect gehad. Boycot moet echter altijd gepaard gaan met morele sensibilisatie, het mag geen louter negatief gebaar zijn, want dat brengt enkel een verharding van de standpunten mee. Er is dus een dubbele tactiek nodig: een van waarschuwing of bedreiging, maar tevens een van verzoening. Men moet een brug slaan.»

Veto: Verdere suggesties...?

Van den Berghe: «Die situatie wat betreft het onderwijs is toch zo dubbelzinnig. Anders zou je kunnen voorstellen dat de katholieke universiteit contact zoekt bijvoorbeeld met de zwarte universiteit van Transvaal. Maar dat doen is heel het systeem bevestigen. Het is een patstelling.»

«Je zou ze onnoemelijk veel deugd doen door er naar toe te gaan. De zwarte studenten zouden in de wolken zijn als er een delegatie van studenten van de katholieke universiteit van Leuven naar die zwarte universiteit zou gaan. Maar het kan zijn dat jij naar buiten toe een beeld geeft van de bevestiging van dat hatelijke systeem, van de aparte ontwikkeling, en dat je alles kapot maakt.»

Bruno Peeters,
Rob Kruitwagen,
Wouter Gevaerts
(m.m.v. Eddy Daniels)

Voordracht

Dinsdag 22 april zal Paul Van den Berghe een voordracht houden over zijn reis naar Zuid-Afrika. Deze lezing gaat door om 20.00 u in de Grote Aula, Maria Theresiakollege.

● Het Vlaamse kruis vzw zoekt gewetensbezwaarden. Functie: ziekenvervoer. Duur: 15 maanden. Vereisten: rijbewijs B, min. 21 jaar en EHO-diploma. Z.w. Parisstraat 34-36, Leuven, 016/23.24.12.

● Leuven vol Muziek doet een oproep aan muzikanten van alle slag om op 30 april voor Straatmuziek te zorgen. Laat iets weten op 't Stuc, Van Evenstraat 2d.

● Gezocht: de paperback-editie van delen 12, 13, 16, 18 uit de serie "Spectrum van de Nederlandse Letterkunde". J. Van Sas, L. Vanderkelenstr. 35.

● Geflambeerde banaan zoekt twee romige ballen ijs die hem willen afkoolen. Dit is een noodoproep!

● Wie is dat meisje (blonde veren, blauwe vest) dat ik (vanuit 3de verd. aan de overkant nr. 19) teneergeslagen op het balkon van 4de verd. Fochplein 4 zag leunen; vrijdag 21/3; 18.05 u?

Abituriëntendag

Toekomstige ingenieurs

Ingenieursstudies zijn in tegenwoordig. Zaterdag 22 maart, voor de Leuvense studenten de eerste zaterdag van de paasvakantie, ging de jaarlijkse abiturientendag van Toegepaste Wetenschappen door. Voor dit gebeuren waren er meer dan 800 inschrijvingen toegekomen, maar je kon evengoed zonder inschrijving deelnemen. Die inschrijving diende enkel voor het opsplitsen van de studenten volgens de verschillende departementen, later op de middag.

Al de aanwezigen kregen het klassiek geworden scenario voorgeschied. Van de trein in de bomvolle bussen naar auditorium G op de campus te Heverlee, daar de uitdeling van de informatiebundel over de studies en het ingangsexamen. Daarna kwamen een heleboel — voor de abiturienten absoluut onbekende — personen uitleggen hoe de studies in elkaar zaten, hoe het monitortraject werkte, wat de toekomstperspektieven waren. Ook VTK kwam zichzelf voorstellen: de eveneens traditionele diamentage over de meer ludieke kant van het studeren (saai leslessen, afgrijpselijke examens behalve voor meisjes, pinten tappen, id's, gepikte fietsen,...) werd vertoond.

De voormiddagssessie was afgelopen rond half twaalf. Volgens planning moest de namiddagssessie beginnen om één uur. Tussendoor konden de mensen gaan eten in Alma 3.

Alma op zijn smalst

'sMorgens die dag waren er door mensen van VTK maaltijdtketens verkocht voor 120 fr. Op dat tikket stond dat je daarvoor soep, een hoofdschotel en een dessert kreeg, eigenlijk toch wel veel geld. In de prijsberekening van Alma was erop gerekend dat iedereen de duurste schotel zou nemen. Achteraf bleek dat de 600 verwittigde extra-maaltijden verspreid waren over de drie verschillende prijsklassen (67, 70 en 100), en dat er bovendien te weinig waren. Mooi meegenomen dat prijsverschil voor Alma.

Een tweede punt was de trage opvang. Om kwart voor twaalf stonden zo'n 600 mensen tot buiten op de trappen te drummen. Om één uur (de start van de namiddagssessie) moesten er daarvan nog een heleboel mensen van bediend worden. Alma vond het blijkbaar niet nodig om extra-personeel in te zetten om de ekstra-drukte degelijk op te vangen. Daarvoor was de marge op de tickets te klein.

Exksamenvragen

Door die oestropping in Alma 3 liep het namiddagschema een flink beetje in de war. Er heerste verwarring omdat

in één auditorium al een sessie over het ingangsexamen begonnen was. Maar in andere twee auditoria was er dan gewacht.

En daarover ging het allemaal, het ingangsexamen. De aandacht van de abiturienten was die dag nooit zo groot als toen. De professoren die de verschillende delen van het ingangsexamen afnamen, kwamen zeer uitvoerig spreken over de vereiste kennis, het verloop van het eksamen, eventuele oplossingsmethodes,... Ondertussen was de bundel eksamenvragen van de vorige jaren die in de informatiebundel stak al aandachtig bekeken.

Om drie uur, een half uur later dan voorzien, werden de abiturienten rondgeleid in het departement van hun keuze. Daar kregen ze enkele snuffjes te zien, waarmee ze waarschijnlijk pas de eerste vier jaar niet mee in contact zouden komen. Maar een beetje show is nooit mis. Voor de ouders die ten opzichte van vroeger in grote getale waren meegekomen, was er die middag een apart paneldisprek met o.a. de dekaan, de vice-dekaan, een monitor en de preses van VTK.

Hoornaert

Later brachten de bussen al dat vermoeid volk terug naar het station. Hoornaert, het hoofd van de dienst voor studieadvies, die de algemene coördinatie deed, kon tevreden zijn. Ondanks een aantal schoonheidsfoutjes was de laatste abiturientendag zonder problemen voorbij gegaan.

Diezelfde Hoornaert had die dag nog voorgesteld dat VTK het eten van de abiturienten zou betalen, sommige fakulteitskringen in het stad deden dat immers ook! Dit zou VTK voor dit jaar zo'n 72.000 fr gekost hebben, een

peulschil nietwaar. (Ter informatie: de deelnemers aan de info-dag voor ingenieurs aan de VUB kregen gratis eten aangeboden door de VUB.)

Vorig jaar na afloop van dezelfde abiturientendag, had Hoornaert een zekere vorm van beloning beloofd aan VTK voor de medewerking van het presidium. Die beloning kwam er evenwel nooit. Dit jaar was er de hele dag in auditorium G een informatiestand van de dienst voor studieadvies, bemand door drie jobstudenten. Be-

halve tijdens de voormiddag vóór de start van de sessie hadden die mensen het helemaal niet druk. Bovendien wisten zijn van de hele koördinatie weinig af. Binnen VTK vroegen enkele mensen zich af waarom die mensen, die eigenlijk niet zo veel werk moesten verrichten, wel vergoed konden worden, en VTK, dat de hele dag op de been was, niet. Een goedkope vorm van samenwerking voor studieadvies.

Bruno Peeters

AGENDA

samenstelling: Geert Coene

Donderdag 17 april

- 20.00 u. LITERATUUR Gie Laenen over jeugdliteratuur, in 'tStuc. Org. Univ. Werkgroep Literatuur
- 20.00 u. KONCERT Ely en Rickert Zuiderveld, Rodney Cordner en Jean Pierre Rudolph, in Grote Aula. Org. University Action vzw
- 20.30 u. TEATER Russische openbaring van Heiner Müller door Akt Vertikaal in een regie van Ivo Van Hove, in 'tStuc. Inkom 150/200. Org. 'tStuc
- 20.30 u. TEATER Obscene Fabels van Dario Fo door Jan Decler in de Stadsschouwburg
- 20.30 u. FILM Little shop of horrors (Cult Movies) van R. Corman in Aud. Vesalius. Inkom 60/80. Org. DAF en 'tStuc
- 23.00 u. KONCERT Krotchl in Isol. Org. Isol

Vrijdag 18 april

- 09.30 u. tot 17 u. STUDIEDAG Crisisbeleid inzake Sociale Zekerheid (Duitsl., Nl. Fr. GB). Org. Instituut voor Sociaal Recht. Inlichtingen en inschrijving: 016/23.93.38
- 12.00 u. tot 14.00 u. MIDDAGKONCERT Het folkduo Alfred den Ouden en Kristien in de inkomhal van het Universitair Ziekenhuis Gasthuisberg. Inkom Gratis
- 14.00 u. SYMPOSIUM The Brain-Mind Problem: philosophical and neurophysiological approaches. Lezingen door O.D. Creuzfeldt, J. Sentagothal, Sir J.C. Eccles. In HIW
- 20.00 u. REQUIEM Faure voor soli-koor en orkest o.l.v. Hubert Remy, in St. Jacobskerk (Goudbloemstraat). Inkom 200. Org. Trinitas

Zaterdag 19 april

- 20.30 u. POEZIE Ladders brengt poëzie-kabaret in Spuyse, Tervuursevest 101

Maandag 21 april

- 20.00 u. TEATER De Spaanse Brabander van Bredero door Raamteater in Stadsschouwburg
- 20.30 u. FILM Best Boy in Aud. Vesalius. Org. DAF en 'tStuc. Inkom 60/80

Dinsdag 22 april

- 20.00 u. LEZING Paul Van den Berghe (bisschop A'pen) over zijn reis naar Zuid-Afrika, in Grote Aula
- 20.30 u. TEATER Om Eleanor naar Virginia Woolf, door De Mug met de Gouden Tand in regie van Jan Ritsema. In 'tStuc. Inkom 150/200. Org. 'tStuc
- 21.00 u. KONCERT Kalastroof satirische folkgroep in De Spuyse. Inkom 80. Org. Architectuur

Woensdag 23 april

- 14.30 u.-15.30 u. VOORDRACHT Benno Barnard en Dirk Van Bastelaere in de reeks: Leuvense middagen der poëzie. In De Jansel
- 20.30 u. VIDEO Der Wanderer/Arabesque van Guido Janssens; Een zondag op de Malkofweide van Bruno Mistiaen in 'tStuc. Inkom 60/80. Org. 'tStuc

Donderdag 24 april

- 20.00 u. INFO-AVOND Informatieavond voor afgestudeerden in Kleine Aula. Org. Studentenvoorzieningen. Inkom gratis
- 20.00 u. LITERATUUR Hans Devroe over experimenten in de Duitse poëzie 'tStuc. Org. Univ Werkgroep Literatuur
- 20.30 u. TEATER Het Park van Botho Strauss door De Mannen van de Dam; regie Sam Bogaerts in 'tStuc. Inkom 150/200. Org. 'tStuc
- 20.30 u. FILM Duck Soup van L. MacCarey in Aud. Vesalius. Org. DAF en 'tStuc. Inkom 60/80

TENTOONSTELLINGEN

- 40 jaar psychologische kring, in Psychologische Instituut, van ma 21/4 tot vr 25/4 van 10 tot 14 u. en van 16-19 u. Org. Psychologische Kring Bultenwerk met werk van Jan Carlier, Yves De Smet, Hugo Duchateau, Ado Hamelynck en Jean-Georges Massart in college De Valk van 14/4 tot 2/5. Inkom gratis

Veto, jaargang 12 nr. 24, dd. 17 april 1986

- Hoofdredektie: Pascal Lefèvre en Bert Malliet
Redaktie: Kris Blykers, Eddy Daniels, Geert Coene, Marc Heeren, Jan Huyse, Erwin Jans, Frederic Marain, Marc Sys, Didier Wijnants.
Zetwerk: Paul Bijmens, Wouter Colson, Marc Heeren, Filip Huyzenruyt, Didier Wijnants.
Layout: Kris Blykers, Anne Dierickx, Pascal Lefèvre.
Medewerkers: Peter Bregghelms, Danny Coens, Yon Fleerackers, Wouter Gevaerts, Rob Kruiwagen, Filip Leroy, Bruno Peeters, Geert Stubbe, Ludo Timmermans, Jan van den Bulck, Jan van de Velde, Kris Van Haecht, Luc Vanheerentals, Koen Van Muylen, Erik Verschakelen.
Fotografie: Geert Coene en Peter Vermeire.
Tekenaars: Gadamme, Bart Lemahieu
Eindredactie: Gilberte Boeckmans en Pascal Lefèvre.
Oplage: 8000 eksemplaren
Drukkerij: Rotatyp Brussel
Abonnementen: Studenten: 60,-; niet-studenten: 250,-; steun vanaf 500,-; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77
Agenda en Ad Valvas: ten laatste maandag voor verschijnen om 14.00 u op het redaktieadres bezorgen
Redaktievergadering: iedere vrijdagmiddag om 15.00 u.
Redaktieadres: 'sMeiersstraat 5, 3000 Leuven (016/22.44.38)

Leuven zendt zijn zonen en dochter uit...

Sport in Tilburg

Sport kan niet gescheiden worden van politiek. Politiek is niet enkel beperkt tot een binnenlandse aangelegenheid, maar heeft ook een internationaal karakter. Zo is het ook met sport: sport kan over de grenzen heen beoefend worden. In Leuven is er het LISST, in Tilburg het ISST (Internationaal Studenten Sport Tornado).

Tussen 2 en 4 april namen twee ploegen uit Leuven deel aan dit tornooi: een zaalvoetbal- en een volleybalploeg moesten de Leuvense eer in Nederland hoog houden. Eén van de voetballers held een dagboek bij.

Dat er maar twee ploegen afgevaardigd werden, had — waarschijnlijk — te maken met de ongunstige periode van het tornooi: vlak vóór de paasaksamen.

De volleybalploeg bestond uit zes sportkotters: 5 jongens en 1 meisje. Vijf pol en sokkers en één sociaal-assistent zouden voetballen. Later zou hier nog een Nederlander bij komen.

Dinsdag 1 april. Kwestie van de sfeer van het tornooi te proeven, vertrokken wij — de voetballers — dinsdag al naar Tilburg. De volleyspelers en -speelster kwamen een dag later toe. Bij onze aankomst in Tilburg werden wij hartelijk verwelkomd door de organisatoren, die voor de 6de keer dit tornooi inrichtten. Erg nieuwsgierig keken wij uit naar onze voetbaltegenstanders. Op het eerste zicht viel dat nogal mee: twee Nederlandse ploegen (Belgie heeft Nederland toch ook uitgeschakeld in de voorronde van het WK) en een ploeg uit Parijs. Bij het bekijken van de uren waarop we moesten spelen, werd onze uitbundigheid al wat in de kiem gesmoord: 's morgens om 10.15 u de eerste wedstrijd en een half uur later de tweede; voor de 3de match moesten we al om 9.00 u paraat staan. Vroeg onder de lakens kruipen, dus. Kwa urengeregeld werden de voetballers benadeeld. De sporthal werd 's ochtends voorbehouden voor het voetbal en in de namiddag voor de andere sporttakken (volley, badminton en karate). Het hockey, als vijfde sporttak, werd buiten gespeeld.

Terwijl wij aan de bar onze taktiek aan het bespreken waren, kwamen onze slaapverschappers op. Wij werden ondergebracht in twee kamers van deze studenten. In Tilburg zijn er speciaal voor de studenten nieuwe huizen opgetrokken, die dan ook voorzien zijn van alle comfort. Een groep van 8 studenten heeft dan één verdieping ter zijner beschikking, met 8 kamers, een keuken, een gemeenschappelijk lokaal, 2 wc's en een grote badkamer met 2 douches. In hun salon staat een tv. Bovendien heeft elke student(e) dan nog een televisietoestel op zijn/haar kamer (op onze verdieping althans). De huurprijs bedraagt 275 gulden (ongeveer 5000 fr), alles inbegrepen.

Voetbal, Alma, kafees

Woensdag 2 april. Met veel moeite geraakten we 's morgens uit bed. De eerste wedstrijd — tegen dokters uit Parijs — verloren we met 2-1. Een half uur later mochten we weer het plein op, ditmaal tegen een ploeg uit Rotterdam. Alhoewel deze ploeg geen al te sterke indruk achterliet, toch ging pol en sok af als een gieter. Rotterdam overklaste Leuven met 6-1. Meteen was bij ons alle hoop — indien die er was — op een finaleplaats verdwenen. Toch hadden wij één troost: wij beschikten over de mooiste spelersuitrusting.

Ons avonden nuttigden wij in de Tilburgse Alma, de mensa. Veel groter dan onze Alma II, gezelliger ook, maar kwa kwaliteit van het eten is onze Alma toch nog iets beter. Daar waar wij gewoon zijn onze 'plateau' in 'zo'n rek te schuiven, moet je in Tilburg zelf je 'plateau' opruimen. Je etenresten kap je in één van de drie vize, vuile plastic kokers, vol met afval; je bord, glas en bestek verdeel je over verschillende bakjes. Dan zijn wij in Leuven toch wel verwend.

Om de sporters wat afleiding te bezorgen, hadden de organisatoren heel wat sociale nevenactiviteiten ingelast, zodat je met de 'vreemde' studenten kon kennis maken. De woensdagavond stond er een 'swinging town visit' op het programma. Gedurende heel de avond en 'nacht' traden kleine groepjes op in een zestal kafees. 'Nacht' is veel gezegd, want raar genoeg sluiten alle kafees om 02.00 u. Op donderdag wordt er een uitzondering gemaakt: dan sluiten ze om 03.00 u.... De Tilburgse studenten

vinden dat blijkbaar niet erg, want op het sluitingsuur verlaat iedereen braafjes het kafee. Eén handelshuis blijft langer open: een 'pita-zaak'. Hier krielt het dan ook van studenten die hun inwendige mens komen versterken.

Donderdag 3 april. Donderdag waren er twee festiviteiten gepland: een dansmaraton en een 'big party'. Maar eerst moest er gevoetbald worden, het zou onze eerste overwinning worden. Tegen Amsterdam wonnen we met 5-3, om 09.00 u 's morgens. We hadden dus twee punten verzameld en eindigen samen met A'dam op de 3de plaats. Het doelpuntdifferentie was echter in hun voordeel, zodat wij vrijdag voor de 7de en 8ste plaats mochten spelen. Voor de laatste twee wedstrijden deden wij een beroep op één van onze bedverschaffers, voor wie het tornooi op een eigenaardige manier zou aflopen.

Vrijdag 4 april. Nauwelijks uitgerust van de big party, moesten we om 10.00 u het plein op. Eén van de onzen liet het echter afweten: begin van een leverkrisis. Toch wonnen we met 7-2 tegen Parijs en bereikten alzo de 7de plaats, vooral dank zij onze supporters: onze maskotte die iedere morgen vóór de wedstrijd ons ontbijt haalde, onze begeleidster, onze slaapverschaffers, en nog wel een paar anderen. Van de volleyballers hebben we echter niet zo veel steun ontvangen: zij verkozen waarschijnlijk hun bed boven de koude sporthal.

Volley

Op sportief gebied klonnen de sportkotters boven de pol en sokkers uit. In de voorronde wonnen ze alle wedstrijden, maar in de finale werd met 2-0 verloren tegen Tilburg. Tijdens zo'n tornooi heerst er een heel speciale sfeer. Als je dan richting Leuven moet terugkeren, heb je eigenlijk spijt dat het afgelopen is. Je was vertrouwd geraakt met je medespelers, de vaste supporters, de vriendelijke mensen die je onderdak gegeven hebben, de mensen die voor je begeleiding instonden, andere studenten... Bij het afscheid nemen werden afspreken voor volgend jaar gemaakt ("Je komt toch zeker terug, hè.") en adressen uitgewisseld.

Marc Heeren